

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám
Megjelenik mindennap, hétlőn és ünnepnap után is

II. év.

Budapest, 1898, csütörtök, márczius 31-én.

90. szám.

Április tizenegyedik.

Gazdag volt közelmúltunk történelme oly eseményekben, melyek a magyar nemzet és királya közötti teljes összhang megannyi tanujelét képezék. Az ezredéves ünnep lélekemelő mozzanatai, a magyar katonai nevelés kérdésének megoldása, a császárlátogatás alkalmából elhangzott nyilatkozatok s a Bocskai- és Bethlen-szobor egyaránt ékesen hirdetik, hogy királyunk bizalommal és szeretettel fordul a magyar nemzet felé, hogy multunkat és jövőnket illetőleg velünk érez, velünk gondolkozik.

Megannyi ünnepnapja volt ez a magyar nemzetnek és dissonans hang nem vegyült a nemzeti öröm nyilvánulása közé. Mint egy ember mutatta meg a magyar nemzet, hogy a szívből jött fejedelmi szó szívéhez jutott s hűséggel, hálával és bizalommal néz szent István koronájának felkent viselője felé.

Nem ujság ez, nem is lephetett meg senkit, ki a magyar nemzet jellemét ismeri; de ki ismer bennünket jómagunkon kívül? Hányan vannak — barátaink és ellenségeink között egyaránt — kiket közéletünk egyik-másik ellentmondónak látszó jelensége félre nem vezetett s a magyar nemzet politikai megbízhatóságát illetőleg tévedésbe ne ejtett volna? Ezen szempontból bir nagy politikai súlytal minden oly tény, mely felszínre hozza, documentálja az egyetértést király és nemzet között s e tények különös nyomatékkaival való ismétlődése kétszeres beccsel bir a jelen, sok tekintetben zavaros és bizonytalan körülményei között. Erkölcsi erők s politikai hatalmunk egyik alapkövét azon tény képezi, hogy a magyar nemzet amily egyértelműséggel állana ellen minden jogcsorbitásnak, ép oly törhetetlen hűséggel és odaadó áldozatkészséggel teljesíti kötelességét alkotmányos királya iránt s trónnak és nagyhatalmi állásnak legerősebb és legmegbízhatóbb támasza. E tény elhomályosítása — bármily szándékkal s bármily szempontból történjen az — erkölcsi tökélen ejt csorbát, gyengíti pozíciókat, befolyásunkat, csökkenti azt a tekintélyt és erőt, melyre legszentebb nemzeti érdekeink megóvása szempontjából nagyobb szükségünk van az osztrák belviszonyok jelen alakulásában, mint bármikor azelőtt.

Ily körülmények közt jön a korona azon elhatározása, hogy részt kíván venni a negyvennyolcadiki alkotások emlékünnepe s a függetlenségi pártnak tegnapi határozata, mely visszautasítja az ünnepélyen való részvételt.

Márczius tizenötödikét állítják szembe április 11-dikével. Hát szabad-e szembe állítanunk e két dátumot egymással? Hát megfelel-e a tényeknek, megfelel-e a nemzet érzelmeinek április 11-ének ün-

neplését úgy állítani oda, mint a márcziusi események kisebbítését vagy desavouálását? Hiszen szoros, belső összefüggés van ezek s a szentesítés ténye között, mely ezeknek természetes s a nemzet óhajának megfelelő betetőzése volt. Örömnepet ült 1848. április 11-én az egész magyar nemzet s akkor jövőnk apáink érzelmeivel ellentétbe, ha e nap jelentőségét elismerni nem akarjuk.

A negyvennyolczas idők nagy emlékei drága kincsét, örök dicsőségét képezik a magyar nemzetnek; azokból letagadni vagy elhallgatni nem fog egy magyar ember sem, ki e névre érdemes. De azok nem fűződhetnek egy nap emlékezetéhez: lelkesült kezdeményezés, törvényalkotás és férfias ellenállás szerves láncolatát képezik azok s nincs napja a kalendáriumnak, mely e dicső emlékek oroszlánrészét követelhetné magának. Ezek méltó megünneplésére ép olyan jó egyik nap, mint a másik; nem érti s kicsinyesen fogja fel e nagy idők horderejét az, ki azok megünneplését épen márczius 15-éhez köti. És épen most szabad-e, hazafias dolog-e az ünnepély napja feletti torzsalkodással felelnünk a korona kezdeményezésére? Hiven képviseljük-e a nemzet érdekeit és érzelmeit, ha ürmöt töltünk az örömpohárba, ha elhomályosítani törekszünk azon tény nagy történelmi jelentőségét, hogy királyunk velünk üli meg a negyvennyolczadiki események emlékünnepe?

Gondoljunk csak kissé elfogulatlanul belé a dologba.

Bármennyi örvendetes és hálára kötelező jelét láttuk is a korona és nemzet közötti bizalomnak és összhangnak, mindannak fontossága eltörpül ezen egy fejedelmi tény mellett. Hiszen épen negyvennyolczban csaptak legerősebben, legszenvedélyesebben azon ellentétes áramlatok egymásra, melyek három századon át vörös fonálként húzódtak át a magyar nemzet s a Habsburg-ház történetén; hiszen e nagy történelmi processusnak ezen utolsó krízise volt legrombolóbb, leggyászosabb. Mennyi keserűség, mennyi gyűlölet maradt e harcz után a szívekben.

És akkor is, midőn a centralizáló politika szomorú következményei meggyőzik a dinasztia a kibékülés szükségéről, midőn a magyar nemzet sorsát intéző providentialis férfiak éveken át tartó nehéz fáradozás árán megértetik a magyar nemzetet a trónnal s a dinasztia európai politikáját a nemzettel, midőn ekként becsületes kiegyezés jön létre trón és nemzet között, a multak keserűsége ott sajog a szívekben s azoknak, kik a jövőben való áldásos közreműködést kockára tenni nem kívánják, azon jelszóhoz kell folyamodniok: „vessünk fátyolt a multakra”. Minden, mi a negyvennyolczczal függ össze, kényes téma marad; a jövő

politikai feladatait illetőleg megvannak ugyan a kölcsönös bizalom s összhangzó működés előfeltételei, de a közelmúlt megítélése tekintetében dinasztia és nemzet érzelmvilágát mélységes ür választja el.

Az április 11-iki ünnep egyszerűen ezen állapot megszüntét jelenti. Nincs többé kényes téma, nincs fátyolra szükség, nem kell a nemzetnek érzelmeit a trón zsámolya előtt elhallgatnia, ha királyának keserűséget okozni nem akar. Királyunk atyai szíve — melyhez nem hiába írta Deák husvétii cikkét — megérti a nemzeti kegyelet érzelmeit s a közelmúlt e viharos időszakának emlékét a nemzettel együtt ünnepli meg.

S vajjon korona és nemzet együttes ünnepül lehetne-e alkalmasabb napot választanunk, mint a melyen nemzet és király a törvényalkotás terén együtt működött? Vajjon nem kell-e a gondviselés ujját látnunk abban a tényben is, hogy épen a 48-iki törvények szentesítésének napján üljük ez örömnepet? Hiszen még akkor is, midőn a ~~Vormarkungstheorie~~ lejárt magát s a korona fel kívánta venni a törvényesség fonálát, nem képviselték-e a korona tanácsosai éveken át azt az álláspontot, hogy a negyvennyolczadiki törvények szentesítése káros szakall, a korona méltóságát sérti s arra nem kötelező? Nem kellett-e a nemzetnek éveig tovább tűrnie és szenvednie, míg e szentesítés jogszerű és kötelező volta végre elismertetett?

És ha ma ugyanazon uralkodó azzal fordul a nemzethez, hogy ugyanezen szentesítés tényét, mint a királyi hatalom korszakalkotó és áldásos nyilvánulását kívánja velünk ünnepelni, szabad-e kicsinyes és mesterséges ellentétek felidézésével megrontani ezt az örömnepet?

Menjenek el a függetlenségi párt tagjai kerületeikbe, mondják el választóiknak, hogy urunk, királyunk velünk együtt akarja a negyvennyolczadiki törvények évfordulóját megülni, nem lesz magyar ember, kinek szíve e gondolatra hangosabban ne dobogna; nem fog akadni, ki azt tanácsolja: álljatok félre, duzzogjatok, okozatok viszályt és keserűséget, mert nem azon a napon lesz ez ünnep, melyet ti a legalkalmasabbnak tartottatok volna.

Balvégzete sugallta a függetlenségi pártnak, hogy a konkolyhíntő dicstelen munkájára vállalkozzék ezen ünnepélyes pillanatban is. Szomorú volna, ha e térre követné őt a magyar nemzetnek csak egy töredéke is. Harminczegy évi alkotmányos és nemzeti áldásos uralkodásnak koronáját tette fel urunk királyunk, midőn e törvényjavaslathoz hozzájárulását megadta; a magyar nemzet szívéhez fordul e nagy fejedelemhez méltó ténye által, más választ várhat reá, mint neveletlen kanapé-processzusokat.

Tiszta István.

POLITIKAI HIREK.

Minisztertanács. Ma délután minisztertanács volt, melyen a kabinet összes tagjai résztvettek és melyben számos folyó ügyet intéztek el.

A főrendiházról. A főrendiház közgazdasági és közlekedési bizottsága ma délelőtt 11 órakor tartott ülésén tárgyalta és változatlanul elfogadta a Gobela-Bocche di cattaroi keskeny vágányu vasutnak, valamint a Trebinje és Gravosa felé vezető szárnyvonalainak építéséről szóló törvényjavaslatokat. — A főrendiház április 1-én pénteken délelőtt 11 órakor és április 2-án délelőtt 11 órakor ülést tart.

A pénzügyi bizottság ülése. A képviselőház pénzügyi bizottsága pénteken délután 5 órakor ülést tart. Tárgy: a lelkősi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslat. Ugyancz a bizottság szombaton délután 5 órakor is tart ülést, amelyen az 1895. évi XLVIII. törvényzikk egyes rendelkezéseinek módosításáról szóló törvényjavaslatot tárgyalják.

Miniszteri válaszok.

(Az országgyűlésből.)

Husvét előtt utolsó ülésére miniszteri válaszokat tüzött a képviselőház. Hét ilyen válasz is akadt, de nem mindegyik volt egyformán érdekes. Sőt el szabad mondani, hogy az első öt válaszból talán csak az a grandiózus fölfedezés emelkedett ki, amelylyel a kereskedelmi miniszter a hazai földrajziókat főzte le, elmondván a balatoni gőzhajózásról adott válaszában, hogy a Balaton-vidék természeti szépségeiben bővelkedik. Ez a mondás még az imént berekesztett balneologiai kongresszuson is hevesebb dobogásba hozta volna a sziveket.

Két válasz azonban nagyobb figyelemre számított.

Az egyik ama bizonyos Polónyi-féle interpellációra és a Newyork biztosító társaságra vonatkozott. Ettől nagy mozgolódást vártak, de a szélbali reménység hamar kutba esett, mert az ülésbe — Polónyi ur el sem jött. Azt mondják, hogy valami sajtópöre tartotta Győrben vissza. A tisztelt Ház azonban így is reménykedett, hogy a kereskedelmi, belügyi és igazságügyi miniszterek triászja (mint amelyhez Polónyi az interpellációját intézte) gondoskodni fog a felköltött kíváncsiság kielégítéséről.

Apró Rákóczyak.

A debreczeni református temető alján három hosszú, keskeny domb terül el. A nép Vinczának nevezi ezt a helyet. A földje csupa aranyárga homok, de felül zöld füvel van pántlikázva. Bizony felöltik, hogy a debreczeni lapályon mit keres ez a három domb. Igaz, hogy van még ennél magasabb hely is a temető elején. Am ezt valószínűleg sok idő előtt talpával hordták össze annak okáért, hogy a nagytiszteletű prédikátor urak, akik az életben is katedrálról szemlélték az ő hiveiket, most is bizonyos magaslattól vigyázhassák őket. A legmagasabb helyen a csucson, vörös márványoszlop alatt nyugszik immár háromszáz évek óta jó Méliusz Péter, az első superintendens. Éppen annyi idő óta hallgatja a nagyharang hatalmas szavát. Ide még erősen hallszik a zengése, sok mértföldre pedig, ahová már nem látszik el a híres két vörös torony, csak úgy hat el, mint valami remegtetően mélységes tiszta égi bűgös.

A harangok különben szaporodnak a városban, mivel szaporodnak a hívek is és mindig több toronyra és több harangra van szükség.

A temető előtt levő dombon különben a vörös márványoszlopon kívül még két hatalmas terméskő van. Koporsóalakú mind a kettő. A betüket lemarták azok a bizonyos vasfogak. Zöld moha borítja a két kőkoporsót, de Méliusz Péter síroszlopa csodálatosan ép. Ez a kő erősebb volt az időknél és dacolt velük. Nem mondhatni, hogy az elmúlt időknek egyetlen jele volna ez a magányos oszlop, hiszen a domb alatt ez a folyton terjeszkedő város lánczolatossá folytatása a régi világnak. A kollégium, ez a várszerű épület-koloz-

De nem úgy történt. A triász nevében csak Erdély Sándor válaszolt és ő is sietett előrebocsájtani, hogy tisztán csak a biztosítás ügyének törvényes rendezésére akar kiterjeszkedni. Így aztán a szenzáció összezsugorodott s a vajdó hegyekből nem bujt ki egyéb, csak az a régi, ismeretes ígéret, hogy a biztosítási törvényt előkészítik, elő is terjesztik — majd, valamikor. Hogy mikor, azt a miniszter ur őszinte sajnálatára nem mondhatja meg.

A Ház ebben megnyugodott — Polónyi talán nem tette volna, de ő meg nem volt jelen.

Sokkal érdekesebben bontakozott ki az a válasz, amelyet báró Bánffy miniszterelnök adott Kossuth Ferencnek a sajtószabadság, gyülekezési jog és a személyes szabadság ellen intézett támadások ügyében. A miniszterelnök egyszerűen kijelentette, hogy ilyen támadások nem történtek s az interpellációra legjobban azzal felelhetne, hogy: de strigis, quae non sunt, nulla mentio fiat! Minthogy azonban ezek a vádak, lappangva vagy nyíltan, állandóan kísértének mostanság, a miniszterelnök rendre fogta a panaszokat s a többség élénk helyeslése közben mutatta ki, hogy a kormány egy pillanatra sem tért le a törvényesség útjáról, amikor a rend és a biztonság érdekében a legnagyobb eréllyel járt el. Ez a fejtegetés ugyan nagyon nyugtalanító tette a szélsőhált és magunk is úgy véljük, hogy egyben-másban a miniszterelnök inkább hivatkozhatott volna az indokolt erélyre, mint a törvényességre — de az is bizonyos, hogy határozott nyilatkozatai itt-ott még az ellenzéken is tetszettek.

Egyébként most már az ünnepi együttes ülésig csukva maradnak a tisztelt Ház kapui.

A képviselőház ülése.

Szilágyi Dezső tizenegy órakor megnyitja az ülést.

A napirenden csak miniszteri válaszok voltak.

Perczel Dezső belügyminiszter felel Mócsy Antalnak a várgedei népgyűlésen hatalmaskodó főszolgabíró dolgában tett interpellációjára. A miniszter jelentést kért és ma már tudathatja, hogy a járási főszolgabíró eljárása csakugyan nem helyeselhető. Elismeri azt is, hogy a népgyűlések ellenőrzésének dolgán változtatni kell. Miután vidéken e dolgokat törvényhatósági és helyhatósági közegek teljesítik, szükséges, hogy utasítást nyerjenek, mi-

szus, a hatalmas református egyház érdekes intézményeivel és az egész város népe, amely lassan szívja föl a legujabb idők eszméit anélkül, hogy a régi világ ereit levetkezne vagy sajátosságait végkép elfelejtene, mind annak a vörös márványoszlopnak az örök dicsősége. A reformációt az az ember hozta Debreczenbe, akinek porai az oszlop alatt bizonyára már régen elvegyültek az anyafölddel.

Szereti, nagyon szereti ezt a vörös követ a város népe. A közelben templomot építettek, talán azért, hogy az első superintendens közelebbről hallja az ő hiveinek zsolozsmáját. E domb közelében, ahol temető kezdődik, néhány öl távolságban egyvonalban két ur-asszony fekszik: a főispán és a polgármester. Nem régen még szeretettel rájőngta körül őket a debreczeni társaság. Ma csak két őszbecsavarodott ember járul a sirjukhoz: A két férj. A főispán és a polgármester. Különbözik egyszerű mind a két sirhalom. A két előkelő protestáns nő az életében sem szerette a ceremóniákat, czifraságokat. Nincs is egyéb díszre annak a két sirnak, mint az a két őszbecsavarodott fej, mely naponként ott busul a két sirhalomnál. Talán nem is vágytak ennél szebb ékességre.

Odébb, jó darab földön néhány generáció. Bársonyfövegben tiszteletes urak; ellenzős szűk nadrágban, gombos csizmában kuruczhajszos szenátorok; nemzetes asszonyok régi divatu krinolinban, az egykori jó anyák körül a fiak és a leányok: félrevágt mentében, kocsagtollas fövegben a kollégium büszke neveltjei, a karcsu poéták porladoznak az ideáljakkal, akikkel együtt táncolták át a farsangi bálakat és akiknek a fejét rendszeren

képen kell eljárniok hatáskörükben. E tekintetben egy részletes utasítást fog kibocsájtani, melyben felsorolja, hogy az ilyen népgyűléseken hogyan járjanak el a hatósági közegek.

Mócsy Antal örvendetes tudomásul veszi a választ.

Molnár János: Ne örvendetes tudomásul. (Derűtség.)

Wlassics Gyula kultuszminiszter Zmeskál amaz interpellációjára felel, hogy adott-e Ruffy képviselőnek fölhatalmazást, hogy Zlatáry esperesnek a várnai választáson tett szolgálataiért infulát ígérhessen. (Derűtség.) A miniszter kijelenti, hogy ő Ruffyval Zlatáryról soha sem beszélt és infulát már azért sem ígérhetett neki, mert azt a megyés püspök előterjesztésére szokták adni.

A Ház a választ tudomásul veszi.

Perczel Dezső belügyminiszter Fichler Győző interpellációjára elsőbbed is azt feleli, hogy semmi tudomása nincs arról, hogy akár a rendőrség közegei, akár a közönség körében elkeseredés volna az államrendőrség ellen. Arról sem tud, hogy bármely rendőrségi közeg szegyenlené, hogy a rendőrséghez tartozik. Mindezt Fichler Győző Bérczi kapitány nevével hozza összeköttetésbe, amely kapitány ellen a maga kértére indított vizsgálat minden gyanút elhárított Bércziről. Kéri válaszában tudomásul vételét.

Fichler Győző: A belügyminiszter ur semmit sem ösmer el, ezt egy iratcsomóval támogatja, amelyben az összes rendőrtisztviselők kijelentik, hogy bizalommal viseltetnek a főkapitány iránt. A főkapitánynyal szemben ez egyéni dolog s nem ez alapon interpellált a szó. Ez iratok keletkezésének története az, hogy a főkapitányi helyettes sorra járta a kerületi kapitányságokat s aláíratott a rendőrtisztviselőkkel egy nyilatkozatot, amelyben kijelentik, hogy nem szegyenlik magukat. (Derűtség.) Bérczi kapitány ellen pedig nem indítottak fegyelmi vizsgálatot, hanem csak előzetes vizsgálatot, melyet egy rendőrkapitány vezetett. Ezt is úgy fejezték be, hogy a res judicata alapjára állottak, ami ellen talán lehetne kifogás. A választ nem veszi tudomásul.

A Ház tudomásul veszi.

Perczel Dezső belügyminiszter ezután Boda Vilmosnak amaz interpellációjára felel, hogy a fővárosi rendőrség mi joggal tartott házkutatást a

nem a poéták, hanem a vaskos czivisek köztötték be. Akácza-erdő alatt szunyadoznak. Köröskörül fa, bokor, csak a dombokon nincs semmi más, mint az említett három kő. Valaminthogy teljesen üres a Vinczák is. Közepén van mindössze egy hosszú pózna. Annak tetején vízszintesen lécz, a léczen tépett fekete lobogó, amelyet összegöngyöltített a szél. Mikor a Kossuth Lajos halálhíre ideérkezett, azon a napon huzta fel a fekete lobogót a diákság, mely ide jár csapatostul furiyázni, cziczázni, lapdázni. Azóta nem vették le a fekete lobogót a hosszú póznáról. Azt mondják, nem is veszik le a bizonyos napig, amelyen a profétálás szerint föltámadunk és ismét halljuk a galambosz ember hangját.

A diákság, az apraja, mely a Méliusz superintendens sirhalma előtt egyházi dalokat énekel, a Vinczákön hazafias lelkesedését fujja el lelkesítő dalokban. Játék közben néha történelmi jelenetek is előadódnak. Nagy békeségről tanuskodik, ha csak két részre oszlik ilyenkor a diák-tábor, mert előadhatják a történelemből azt a felségesen szép mozzanatot, mikor Imre király fegyvertelenül, csak egy bottal kezében kereste föl az ellenséges táborban öcscsét, Endrét.

Eljátszódik néha a Hunyady László tragédiája is. Mindezek szivreható dolgok. Mikor a játékokban odáig hatolnak, hogy a bakó föl-emeli a fából faragott bárdot, a nap már alábukik, vérpirosra festvén a tájat. A temetőből pedig lágy ének zsong fel. A sirásó, Csincsár uram, hat szép növendék-leánya énekel. A temetőben, a kis fehér ház előtt ül a hat leány, egyik a másik vállára hajtja a fejét, gyenge karjával mindenik a másik derekát övezi át. Hátuk möött, a kis ablak alatt a ránczos

szociálisták lakásán. A miniszter egyszerűen utal arra a válasza, amit Simának adott és egyebet most sem mond. Azt azonban megjegyzi, hogy a Várkonyitól lefoglalt pénz nagy részét, amely nem gyűjtött pénz volt, visszaadták. Boda azt is kérdezte, mi joga jelennek meg éj idején a detektívek békés polgárok lakásán és cipelik azokat idézés címén egyenesen az ágyból a rendőrségre, amint ezt egy nővel tették. A miniszter riporteri fantázia szüleményének mondja az esetet. A nőt zsarolási kísérlet miatt a rendőrség megidézte és Kádár detektív, igaz, hogy éjjel, az idézést az előszobában egy fölöttözt nőnek adta át. Az sem igaz, hogy az amerikai konzul ugy nyilatkozott volna, hogy ő nem tehet semmit, mert Magyarország rendőrállam. De — ugymond a miniszter — ha ez igaz volna, akkor sem szabadna ezt oly nagy örömmel nyilvánosságra hozni, mint nálunk történt, már csak az ország reputációja érdekében sem. Vajjon hogy járna más országban ilyen konzul, aki így nyilatkozik az országról? (Mozgás.) Az illető rendőrközégek ellen tehát nem szándékozik semmiféle lépést sem tenni. (Helyeslés a jobboldalon.)

Boda Vilmos a választ nem veszi tudomásul. A többség tudomásul veszi.

Báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter Mócsy interpellációjára azt feleli, hogy a Balatoni hajóstársaság arra van kötelezve, hogy május 15-től szeptember végeig járassa hajóit. Ehelyett azonban már május elsején megindította a hajózást s októberig járatta. Követelni nem követelheti azt, amit Mócsy akar, hogy április 1-én induljanak meg a hajók Siófok és Balatonfüred között, de a Balaton föllendítése érdekében erre közben fog járni, mert a Balaton arról nevezetes, hogy a vidéke bővelkedik természeti szépségekben.

Mócsy Antal és a Ház tudomásul veszi a választ.

Erdély Sándor igazságügyminiszter Polónyi Géának amaz interpellációjára felel, szándékozik-e a kormány oly törvényjavaslatot beterjeszteni, mely a közönséget a Newyork biztosító-társaság üzemei ellen megvédi és rendezze-e a biztosítás ügyét? A miniszter kijelenti, hogy azokra, amik itt a Newyork ellen, vagy mellett fölhozhatnak, ő nem reflektál, mert az ő hatáskörébe az nem tartozik. Egyedül csak a biztosítási ügygel foglalkozik. Kijelenti a kormány nevében, hogy a biztosítási ügynek az egész vonalon

való rendezését szükségesnek tartja s az erre vonatkozó törvényjavaslat előkészítése folyamathban van. (Helyeslés.) Különösen a biztosítás ellenőrzésére, szabályozására, a biztosítottak jogainak megvédésére és a befizetett összegek elhelyezésére kell nagy figyelemmel lenni. A kormány figyelembe veszi a külföldi s különösen az ausztriai viszonyokat, de leginkább a hazaiakat. Hogy mikor nyújthatja be a törvényjavaslatot, azt most meg nem mondhatja, de igéri, hogy mielőtt a kiegyezési javaslatokat letárgyalják. (Helyeslés jobbról, zaj balról.) Kéri a válasz tudomásul vételét.

A többség tudomásul veszi a választ.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök azt feleli Kossuth Ferencnek, a szabadsági jogok megtámadása dolgában tett interpellációjára, hogy a kormánynak nincs tudomása arról, hogy megtámadta akár a gyülekezési jogot, akár a sajtószabadságot. Egyszerűen azt mondhatná tehát: de strigis, quae non sunt, nulla mentio fiat. A költségvetés tárgyalásai alatt ugyan hangzottak föl beszédek, amelyek ezt akarták bizonyítani, hogy a kormány a sajtószabadságot megtámadta. Akkor az igazságügyi és belügyi miniszterek bebizonyították e vád alaptalanságát. A kormány nem is tett egyebet, mint a törvényben rendelt eljárást szabályozta. Nem nézhette tétlenül a kormány a sajtó izgatását s nem várhatott addig a hírói megtorlásával, míg az izgatás megtörtént. Ezt meg kellett akadályozni. A törvényt kellő módon kellett végrehajtani a lefoglalással. Így értelmezi a lefoglalást egy még életbe nem léptetett, de meghozott törvény is. Ép így nincs megtámadva a személyes, a szólás-, a gyülekezési szabadság. A kormányt az állam érdeke vitte arra a szabályrendeletre, mely nem engedi meg az államellenes célokra való gyűjtést. Ezt kifogásolni nem lehet, valamint a belügyminiszternek a gyülekezést szabályozó rendeletét sem, mely nem engedi meg a hatóság engedelmé nélkül való gyűlést. A belügyminiszter csak a törvénynek adott nagyobb szankciót rendeletével. A szabadelvűség nem arra való, hogy korlátlanul legyen szabad mindentenni.

Justh Gyula: Hanem a szabadságot megnyirbálni!

Az elnök: Justh képviselő urat rendreutasítom.

Justh Gyula: Mégis igazam van!

Az elnök: Justh képviselőnek nincs joga közbeszólni.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: A sza-

badelvűséggel nem ellenkezik, ha megakadályozzuk azt, hogy az országot izgatók lepjék el.

Justh Gyula: Es csak a czégér. (Zaj.)

Az elnök: A képviselő urat másodsor is figyelmeztetem, hogy ne zavarja a szónokot.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Jogunk van az izgatásokat kiutasítani. Ezért felelősségre nem lehet vonni a kormányt, ez nem sérti a személyes szabadságot. A kormány kötelességet teljesített, mikor a rend, az élet és vagyon biztosítására a jelen viszonyok közt kellő energiával lépett föl. Ha nem így jár el, akkor lehetne felelősségre vonni. (Helyeslés a jobboldalon. Hoch! Hoch! a néppárton.)

Kossuth Ferenc reméli, nem várja a miniszterelnök, hogy választ tudomásul vegye. Minden zsarnokság a jogrend nevében tiporta el a szabadságot.

Hentaller Lajos: Metternich is így tett, amíg ki nem rugták!

Kossuth Ferenc: Az 1848 minden lehellete az előleges cenzura ellen szól, hát ne hivatkozzék a miniszterelnök a 48-iki törvényre és a szabadelvűségre. Bűn-számba megy az, hogy ilyesmit belemagyarazzanak a törvénybe. Nem ismer a szóló oly törvényt, mely a gyűlés engedélyezéséről szólna. Magyarországon lárv a törvény, lárv a szabadelvűség, lárv a szabadság! (Tetszés a baloldalon.)

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: Tiltakozik az ellen, mintha a kormány rendelkezéseiben előleges cenzura lenne.

Hentaller Lajos: A nyomdákban vannak a detektívek!

Báró Bánffy Dezső miniszterelnök: A bíróság lefoglalja a már kinyomatott példányokat, anélkül, hogy további következménye lenne a dolognak. Előzetes cenzuráról szó sem lehet.

A többség tudomásul veszi a választ.

Az elnök: Az interpellációk véget értek. A napirendre nézve ezt terjeszti elő: A Ház már elhatározta, hogy április 11-én együttes ülést tart a főrendekkel. Az együttes ülésnek hogy ki legyen az elnöke, azt a két Ház elnöke állapítja meg. Amint ez megtörténik, ő bejelenti a Háznak az együttes ülés helyével és idejével. Indítványozza továbbá, hogy a Ház április 13-dikáig érdemleges ülést ne tartson; az április 13-dikán tizenkét óra-
kor kezdődő ülésben határozza majd meg a Ház a napirendet.

A Ház az elnök indítványát elfogadja.

arczu anyóka öltöget valami ruhadarabot. Szegény, nem is annyira a varnivalóján, mint inkább azon a hat leányon forgatja a tekintetét. Olyan nagyon szép az, mikor a Vinczákön hanczurozó diákok szilaj zsvájába belevegyül a Csincsar sirásó hat szép leányának szelid éneke. Fű, fa, virág még álmódja hosszú álmát a holtakkal együtt. Az ég olyan, mint a lenyugvó gyermek arcza. Hunyorgatja az egyik szemét, míg a másikkal tévován néz körül. Arczának egyik felén hevületes piros szín, a másik felén gyermekes dacz, míg homlokán már az álomosság borong. És amint az enyhén fujdogáló szélben szerte-foszlak a leányok éneke, a kopasz fák valamennyi galyja elkezd mozogni bágyadtan, olyan lassu veszeléssel, mint mikor az álmos dajka erőltlen kézzel mozgatja az aludni vágyó friss arczu gyermek bölcsőjét. Elkésett napsugár omlik a Csincsar-leányok arczára, libbenve, haráutosan, mint valami lilaszínnel szegélyezett rózsaszínű pántlika. A korhadt fejfák és a régi sírkövek közt ez az üde hat leányarcz, az ártatlanság fehér színével, amelyen átpiroslik az élet vágya, amint az akáczfás temetőben dalolni kezd epedően, a Vinczákéről éljenzaj harsan föl. Izgatottak a diákok. Ahány coetus, annyi párt. A coetus (együvé tartozás) olyan kollegiumi intézmény, mely alatt hat-hat bennlakó diák értendő. Minden coetusnak külön neve van, mely a terem ajtaján fekete táblára van írva. Amint vonulnak föl a dombokra izgatottan, egyik coetus tagjai a másikkal coetus tagjaihoz gunyszavakat kiáltanak.

Elöl jön a Csokonai-coetus. Ezek a poéták, akik különös tiszteletnek örvendenek. Nyulának, karcu fiuk; soványak, sápadtak.

A Grand hotel diákjai, akiknek mindenike állandóan elemőzsiát kap hazulról. Azért

szövetkeztek, mivel egyik a másik elől nem eheti el a kolbászt. Van bőviben mindeniknek. Eminens tanuló persze nincs közöttük egy sem. Valószínűleg kántor lesz valamennyiből. Szeretnek kényelmesen és jól élni.

A Libertas tagjai arról nevezetesek, hogy nem túrneik maguk fölött főnököt. A rendet csak hírből ismerik.

Az abc-ug-diakok közül egy-egy Kinizsi-fiók mindenik. Haragszik a „nimetre“ szertelen. Nagyerejű és nagyszavu fiuk.

A Pannónia csendes természetű diákjai következnek. Busulnak a hon állapotján és folyton hazafias költeményeket szavalnak.

A Transilvania az erdélyi diákok gyülekezete. Valamennyi uoy lépked, mint a hogy fejedelmek ivadékaikhoz illik. Ők főnök helyett állandóan fejedelmet választanak, akit koronkint „kivégez“-nek, vagyis há nem válik be, elkergetik másik csetusba. Ezek a legszívósabb fiuk.

Vannak persze egyszerűbb nevű coetusok is. Mégis olyik között áthidalhatatlan ír van. Kifűnik ez azonnal, amint Rákóczyt kezdenek játszani.

Egyik a kurucz-, másik a labancz-csapat. Az erősebbek a vállukra ragadnak egy kis vézna diákot, aki elmondja, hogy ki volt az a II. Rákóczy Ferencz. Keskenymellű és mégis olyan meglepő erősen cseng a hangja.

— Ki volt az a II. Rákóczy Ferencz. Megmondom nektek néhány szóban. Fiuk, ilyet még magyar anya nem szült!

Lelkesedés, de egyszersmind némi keserűség is volt a hangjában. A fiuk néma megdöbbenéssel tekintettek rá. A domb alatt az akáczok üres ágai helyeslően bólintgattak.

— E hazában — ugymond — sokan vannak a föld alatt és sokan vannak a föld

felett. De II. Rákóczy Ferencz csak egy volt. És nem adatott többé vissza ennek a földnek, amely azóta árva, amely visszaköveteli.

— Hozzuk haza — kurjongat közbe egy kis zsebkiadásu Thaly.

A szónokot természetesen megéljenezték. Most már mindenki tudta, hogy ki volt az a Rákóczy, emélfogva senki sem akart labancz lenni és a játékot nem folytatták.

Egy basszus hang harsogott végig a dombon:

— Magyarok! Én édes véreim. Mivelhogy az idő előrehaladt, indítványozom (és hangja a megindulástól remegett), hogy akinek netalán néminemű elemőzsiája volna, hozakodjék vele elő bátorságosan és kínálja meg azokat, akiknek nincs semmijük.

Általános helyeslés hangzott minden oldalról. Csak az elemőzsiatulajdonosok hallgattak. Mindazonáltal karikába verődtek coetus szerint és hozzáláttak az evéshez, de előbb egy öregebb diák, alighanem praepa, így fohászzkodott:

— Áldd, meg Atyánk, ami eledelünket. Ámen.

Mire egy másik, aki már egy darab avas szalonnát tartott a kezében, halkabban mondta:

— Hozzánk illőbb eledelkkel áldj meg bennünket, oh, Atyánk.

Ettek, ittak, majd nagyokat daloltak a jó fiuk. Akinél valami hangszerfele volt, rázendített egy nótára és hangosabb kedv járta be a Vinczákot. Majd kart-karba öltve, távoztak végig a temetőn. A sok erős láb alatt nagyot dobant az anyaföld és némi por szállt föl. A hold ezüstös fénye világított az utjukra. A por nyomon követte őket. Ebben a porban a meghalt ösök ölegették az unokáikat.

Ujlaki Antal

KÜLFÖLD.

Bécsi választások. Bécsből jelentik: Az első választó-testület ma választotta Bécs valamennyi kerületében a községtanácsosokat. Megválasztottak 29 haladó- és 17 keresztény-társadalmi pártot. A rémet haladópart az V-ik kerületben egy helyet vezetett, ellenben a VII-ik és X-ik kerületben egyet nyert.

A németek egymás ellen.

(Távirati tudósítás.)

Az osztrák képviselőház mai ülésén a németek egymás közt háboruszkodtak. Ismét Lueger és a Schönerer-párt zördült össze, de a pörpatvarba a német haladópart és a néppárt is beleszólt. Az ülésen különben az elnök utólagosan rendreutasította Daszynskit, mert a gyorsírói feljegyzések szerint tegnapi beszédében a magyar kormányról illetlenül nyilatkozott. Megjegyzendő, hogy Daszynskinek oly hatalmas hangja van, hogy a Ház legtávolabb eső zugában is hallani lehet. Dr. Fuchs elnök tehát nyilván nagyot hall.

Napirenden az inségügyi indítványok voltak. A tárgyalás során Schönerer megtámadja a német haladópartot és a német néppártot, azt állítva, hogy ezek a pártok megigérték báró Gautschnak, hogy csupa hálából a módosított nyelvrendeletekért nem tesznek indítványt a miniszterek vád alá helyezésére.

Dr. Gross (német haladóparti) merőben koholtnak nyilvánítja Schönerer állításait.

Kaiser konstatálja, hogy amit Schönerer mondott, rosszakaratu pletyka szüleménye és nincs semmi alapja. Sajnálja, hogy Schönerer föllépett a németek közössége ellen: Mi — folytatja a szónok — megmaradunk ugyanazon az állásponton, amelyen eddig állottunk és kijelentjük, hogy semmiféle kormány, bármily alkotásu legyen is, nem fog parlamentáris uton semmit sem elérni, míg a nyelvrendeleteket érvényen kívül nem helyezik. Schönerer itt csak uszítani akar. Azt mondom, hogy alávaló az a német ember, aki a német egyiséget zavarja.

Kaiser beszéde alatt Schönerer közbekiáltásaival folytonosan gyalázza a haladóit és Luegert.

Kaiser végül kijelenti, hogy Schönerer állítása rágalom. (Élénk tetszés és taps a baloldalon.)

Türk és Kittl (Schönerer-pártiak) Kaiserrel polemizálnak. Kittl állítolag Steinwendertől hallotta; hogy a német pártok báró Gautschsal folytatott tanácskozásaiknál kijelentették, hogy az új nyelvrendeletekkel alakilag nem értenek egyet, de tárgyilag igen. (Ellentmondás balról.)

Steinwender kijelenti, hogy ő épen az ellenkezőjét mondta ennek, azt tudniillik, hogy pártja érdemileg nem ért egyet a nyelvrendeletekkel. Szeméretveti Schönerernek, hogy hazudik.

Funke a német haladópart nevében Schönerer állításait helytelennek nyilvánítja. Az ő pártja azt határozta ugyan, hogy Gautsch ellen nem emel vádat, de ezt érett megfontolás után tette. Az ő pártja a nyelvrendeletek eltörlését követeli, de tiltakozik minden diktatura ellen.

Wolf megtámadja a német pártokat és Lueger képviselőt, akiről azt állítja, hogy megigérté, hogy Bécsben a német nemzeti párt ellen fog küzdeni. Talán épen ez a viszály fog igazi néppárt alkotására vezetni. (Tetszés a Schönerer-csoport padjain.)

Lueger kijelenti, hogy ő a németek közössége alatt azt érti, hogy az egyesek rendelkeznek alá magukat az összességnek. Wolf azzal az állításával, hogy ő a német nemzeti párt ellen harcol, tudva hazudott. Ő jó német, de jó osztrák is és szembeszáll azokkal a tendenciákkal, amelyek az osztrákiságot félrelökik. Mint Ausztria fővárosának polgármestere, a kellő élességgel fog szembeszállani azzal a két emberrel, akik veszélyessé válnak a hazára nézve. (Tetszés a keresztény-szociális párt padjain.)

Iro (Luegerék felé fordulva): Keresztény lakjok! Becsületfosztók!

Gregorig (Irohoz): Becsületzó-párt!

Wolf (Gregorighoz): Maga a butaságok főbérője!

Schücker a leghatározottabban visszautasítja Wolf állításait a haladópartot illetőleg és kijelenti, hogy pártjának magatartása teljesen korrekt és megfelel a németek érdekeinek.

Végül a Ház az összes inségügyi indítványokat a költségvetési bizottsághoz utasította.

A spanyol-amerikai viszály.

Washington, márczius 30.

Mac Kinley elnök fentartja eredeti követeléseit, nevezetesen Kubán az ellenségeskedések azonnal való megszüntetését és koncentráló szabadon bocsátását. Ha Spanyolország elvetné ezeket, Mac Kinley az ügyet azonnal a kongresszus elé terjeszti. Spanyolországnak azt a javaslatot tették, — amely még nem formális követelés, — hogy vonja vissza csapatait és kártérítés ellenében ismerje el a kubaik függetlenségét. Azt állítják, hogy Woodford amerikai követtől tegnap éjjel távirat érkezett, amelyben e szó állott: elfogadtattott. Mégis kételkednek abban, hogy ez valamennyi amerikai követelésre, vagy csak a koncentráló szabadon bocsátására és a fegyverszünet megkísértésére vonatkozik-e?

London, márczius 30.

Ismét nagyon tartanak attól, hogy Mac Kinley nem lesz elég erős, hogy a háborúpártiak ellen tudjon állani. A háboru nagyon népszerű az országban. Mac Kinley békés szándékait főleg Hanna szenátor, a nagytőkés egyik képviselője támogatja. Ezek fedezték annak idején Mac Kinley választási költségeit. De azért mégis kétes, vajon Mac Kinley feloldozza-e hálából a népszerűségét. Cleveland volt elnök is támogatja a béketörekvéseket.

New-Yorkból ide azt táviratozzák, hogy Mac Kinley holnap a kongresszus mindkét házában meg fogja küldeni az eddig titokban tartott tárgyalások leírását, amelyeket Spanyolországgal folytatott. A kongresszus mindenképen döntő lépést kíván. A döntő lépést különben a külügyi bizottság teheti csak meg, amely azzal fenyeget, hogy Foraker indítványát, mely szerint a spanyoloknak Kubát függetlennek kell kijelenteniök és amely evégből Amerika fegyveres közbelépését kívánja, a szenátusnak határozathozatal végett előterjeszti. A helyesítő határozat egyértelmű a hadüzenettel.

London, márczius 30.

Az Amerikából ideérkező hírek nagyon is sokszor ellentmondók. Egyrészt az a hír, hogy a kongresszus többsége kérelmetlen és háborut akar, másrészt pedig az, hogy Mac Kinley békés törekvései esetleg sikeresek lesznek. Woodford tanácskozásait csak késő este tudták meg Washingtonban. A fehér házban épen akkor az elnök kiváló hívei és több miniszter tanácskoztak a felett, hogy a köztársasági demokraták koalíciója ellen mi-csoda taktikával éljenek a kongresszuson. Woodford táviratának egyes részleteiről a következőket lehetett megtudni.

Sagasta az amerikai segélyakciót csakis spanyol felügyelet alatt és a veres kereszt zászlójával engedi meg, az amerikai uniónak azonban nem. Sagasta hangsúlyozta, hogy a sziget középső és nyugati része nyugodt. Ott egész csendben aratják majd a cukrot és dohányt. A keleti részen pedig még az esős időszak előtt leverik a felkelőket.

Még a Woodford táviratának megérkezése előtt köztudomásu lett egy interviu tartalma, amelyet egy újságíró egyik miniszterrel folytatott. Mac Kinley az interviuval szent engedelkeny. A tárgyalásokat nagyon bölcsen és szilárdul vezeti, és valószínűnek tartja a viszály békés elintézését. Azt hiszik, hogy Mac Kinley tárgyal a spanyol kormányval Kuba olynemű autonómia ügyében, amelynek alapján függetlenítve csakis névleg ismerné el Spanyol-

ország fenhatóságát egyes török tartományok mintájára.

A Madridból érkező táviratok is nagyrészt ellentmondók.

Egy diplomata a „Reuter Office“ egy munkatársának ezeket mondotta: Mindkét kormány meg van győződve a megegyezés szükségességéről. De Spanyolországban rendkívül a kényyszerhelyzet és csak nagyon kevés kell a háboru kitöréséhez.

Jól értesült körökben azt beszélnek, hogy a regenskirálynő az európai nagyhatalmakat megkérte, hogy járjanak közbe Spanyolország érdekében. Hivatalos feleletet a spanyol kormány ez ügyben még nem kapott. (N. Fr. Pr.)

Róma, márczius 30.

A genuai Caffaro című lap ma a következőket írja: gróf Reverte a osztrák-magyar nagykövet a pápát Ferencz József nevében arra kérte, hogy járjon közbe a spanyol-amerikai viszály elintézése ügyében.

Mérvadó körökben erről nem tudnak ugyan, de tény az, hogy a pápa egy spanyol praelatus előtt kifejezte azt a kívánságát, hogy szeretné, ha minél előbb felkérnék a választott bíró tisztére, amelyet azonban csak úgy fogad el, ha mindkét állam egyszerre ajánlja fel.

A római spanyol nagykövetségénél biztosak afelel, hogy az európai hatalmak mindent megtesznek a béke fentartására, de egyelőre kevés eredménnyel. Kubának kárpótlásért való átengedésébe szerintök Spanyolország bele nem egyezhetik. (N. Fr. Pr.)

Madrid, márczius 30.

Hír szerint Amerika a Maine hajóért 100 millió arany frank kártérítést követel.

TÁVIRATOK.

Galiczia új helytartója.

Bécs, márczius 30. Piniński grófot ő felsége Galiczia helytartójává nevezte ki. Piniński a lengyel-klub egyik legmarkansabb alakja. A lembergi egyetemen a magánjog és a római jog tanára volt. Többször szerepelt mint miniszterjelölt. Erős klerikális.

A császár ajándéka.

Berlin, márczius 29. Mint a „Nordd. Allg. Ztg.“ jelenti, Moltke ezredes, a német császár főhadsegéde és a Sándor-ezred parancsnoka ma este Pétervárra utazik, hogy az orosz császárnak, Vilmos császárnak megbízásából két vadászfegyvert nyújtson át.

Egy újságíró kiutasítása.

Amsterdam, márczius 30. A Handelsblatt párisi képviselőjét egy Méline-ellenes cikkeért Párisból kiutasították. Hollandiában az eset nagy feltűnést keltett.

A Panama temetése.

Páris, márczius 30. A kamarában Viviani jelentését tárgyalják, amely a törvényeknek a Panama-ügyben tanúsított magatartásáról szól. A jelentés azt indítványozza, hogy a Ház Quesnay de Beaurepaire volt főügyész fedje meg. — Viviani megokolja zárindítványait. Emlékeztet arra, hogy Quesnay de Beaurepaire vonakodott a parlamenti bizottság előtt vallomást tenni és hogy bizonyos okmányokat visszahozott. Szeméretveti, hogy megengedte, hogy a Panama-pörben vádlottak javára az ügyet elévültnak tekintsék, továbbá, hogy báró Reinach papírjait nem foglalta le és arra kényszerítette az igazságszolgáltatást, hogy a parlamenti korrupció ügynöke előtt visszavonuljon. (Élénk tetszés.)

A kamara 311 szavazattal 174 ellenében elhatározza, hogy Viviani beszédét falragaszokon közzéteszi.

Miliard igazságügyminiszter néhány megjegyzése után Viviani jelentésének zárindítványait és Vallénak a Panama-ügyről szóló jelentését egyhangulag elfogadták.

HIREK.

Az olvasóhoz.

A közeledő negyedévvél szemben lapunkat fölösleges sok szavakkal ajánlani az olvasóknak. Megmondtuk már, hogy az olyan bizonyítvány, amit maga állít ki a lap maga mellett, nem sokat érhet okos olvasó előtt. Egy lapot hosszabb időn a magatartásából lehet csak alaposan megítélni, ép úgy, mint a barátot.

Annyit már eddig is behizonyítottunk, hogy függetlenek vagyunk minden irányban, kormánytól, pártoktól és mindenkitől, még azoktól is, akik ezt a lapot alapították — mert úgy alapították, hogy az a liberálist must szolgálja olyan mértékben, amint azt a magyarság erősödése kívánja és senki mást ne szolgáljon.

Komoly törekvésünkben, a közönségnek minél élénkebb, frissebb, megbízható és tisztességes hangon irt lapot adni, nem fogunk lankadni ezután sem, sőt a közönségnek lapunk iránt példátlanul megnyilatkozott rokonszenvét most kettőzött igyekezettel kívánjuk kiérdemelni.

Gondoskodunk, hogy lapunk mindenkit kielégítsen, nem csak a politikával foglalkozókat, hanem a gazdákat és kereskedőket is. Lapunk gazdasági részére ezentúl is nagy gondot fordítunk, hogy olvasóink minden e téren felmerült mozzanatról rögtön értesülve legyenek.

Az „Országos Hirlap“ abban is ambícióját látja, hogy a családban minden egyes tagja a családnak megszeresse. Közölni fogjuk sorban a legérdekesebb és legbecsesebb regényeket európai híri íróktól, Kiplingtől, Bourgettől, Claretietől, Sudermanntól, stb., mihelyt a most folyó „Két asszony“ című regény bevégeződik.

Eredeti regényünknek,

a Mikszáth „**UJ ZRINYIÁSZ**“ -ának,

mely az olvasóközönség előtt oly nagy feltűnést keltett, hogy már kétszer kellett utánanyomatni az előző folytatásokat, márczius végéig lepergő részét, mely egy kötetet tenne már ki, különnyomatban küldjük meg azoknak az új előfizetőknek, kik legalább egy negyedévre előfizetnek.

A rendes rovatokon kívül, melyeket olvasóink ösmernek, a hölgyek számára minden évadban közölni fog az „Országos Hirlap“ divatleveleket. A gyermekek multságára pedig minden második vasárnap a mellékletet nekik való olvasmányval tölti meg munkatársaink nagy gárdája.

Az előfizetési és megrendelési feltételek a lap homlokán olvashatók.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése a hónap végén lejár, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni szíveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése akadályokba ütközzék. Legjobb, ha az előfizetési összeget a lapunkhoz csatolt postautóval szíveskednek beküldeni.

A kiadóhivatal.

— **Uj állás a hadseregben.** Politikai körökből a „N. W. Tagbl.“ fontos hírről értesül. E szerint a legközelebbi időben ő felsége legidősebb unokaöccsét és koronaörökösét, Esteri Ferencz Ferdinánd főherceget, az osztrák-magyar monarchia hadseregének vezényletében rendkívül fontos állásba helyezi. Minthogy ő felsége Albrecht főherceg halála után személyesen és formailag is átvette a legfelsőbb parancsnokságot a monarchia összes fegyveres ereje felett, Ferencz Ferdinánd főherceg egészen új hatáskörhöz jut. Ferencz Ferdinánd főherceg mindig rendelkezésére fog állani a legfőbb hadurnak, aki esetről-esetre valószínűleg rábízta a főparancsnokság egyes teendőiben való helyettesítését. Habár a legfőbb pa-

rancsnokság ez idő szerint Bécsben van, ezutáni állásának hatásköre nem köti állandóan az osztrák fővárosához. Ehhez hasonló állást töltött be rövid időn át Schönfeld báró, aki a hadsereg vezérfelügyelőjének (Albrecht főhercegnek) állott ilyen módon rendelkezésére. Ferencz Ferdinánd főherceg állása azonban, amennyiben közvetlenül ő felsége rendelkezése alá van rendelve, ennél sokkal fontosabb.

— **Báró Dániel Ernő és a Balaton.** A Balaton-egylet egy tagja, a Balaton vizének egyik rajongó híve, úgy látszik, sértve találja egyéni érzelmeit egy mondat által, melyet a kereskedelmi miniszter mai válaszában (a Balaton hajózásra vonatkozóban) használt, amely nem volt egészen olyan szerencsés, mint az illető miniszter ur. A derék Balatonista az alábbi elmés választ küldi be lapunknak:

Báró Dániel miniszter ur a következő kitéltet használta mai válaszában: „A Balaton arról nevezetes, hogy vidéke sok szépségekben bővelkedik“. Ez egy kicsit kómikus. Talán így is mondhatta volna ő exczellenciája: „Ama vidék arról nevezetes, hogy a Balaton képezi a központját“. Erre a miniszter ur azt mondhatná, hogy ez kicsiség és hogy a lényegre nézve mindegy. De nem úgy áll. Mert nagyon különböző dolog az, ha úgy mondjuk: „Dániel Ernő arról nevezetes, hogy Magyarország minisztere“ — de milyen más, ha így mondjuk: „Magyarország arról nevezetes, hogy Dániel Ernő a minisztere.“ Qui bene distinguit domine excellentissime, bene docet.

— **Beteg főurak.** Gróf Andrássy Aladár állapotában — mint örömmel értesülünk — oly tartós és gyors a javulás, hogy remélhetőleg rövid idő múlva teljesen fölépül bajából. — Szalavszky Gyula főispán állapota annyira javult, hogy tegnap már elhagyhatta az ágyat és a nap nagy részét ágyon kívül töltötte. Folyton igen sokan látogatják — Gróf Szapáry Géza főudvarmester állapota veszedelmes fordulatot vett. Az agg főur régi bajához erős tudóhurut járult, mely erejét fölötte emészti. A gróf házirosva naponta kétszer látogatja meg a beteget, ki a múlt éjszakát aránylag jól töltötte. A család állandóan a beteg körül van. Gróf Szapáry László fiúmei kormányzó — kit kötelessége Fiumeba szolgált tegnapelőtt — mihelyt teheti, visszasiet a nagybeteg ágyához.

— **Személyi hír.** Báró Apórá Gábor, az ő felsége személye körüli miniszterium államtitkára magán ügyekben ide érkezett. Az államtitkár súlyos betegségből már majonam teljesen felépült és a legközelebbi napokban több heti kúrára Karlsbadba megy.

— **Bismarck és hitelezője.** Jules Claretie, a párisi Comédie Française igazgatója, egy német folyóiratban beszél el Bismarck életének következő epizódját:

1867-ben történt. Bismarck herceg akkor Vilmos császárral Párisban időzött. Egyszer csak hírül adják a párisi lapok, hogy a berlini opera egy fiatal zenésze, aki szerencsét próbálni jött Párisba, mivel nem tudott semmire se jutni, a Szajnába ugrott, de kimentették. Gróf Taylor, egy jótékonsági egyesület elnöke, mikor meghallotta a dolgot, annyi pénzt bocsátott a szerencsétlen fiatalember rendelkezésére, hogy elláthatta magát minden szükséges holmival és baha utazhatott. Fülébe jutott a gróf jószívűség — Bismarck hercegnek, aki elhatározta, hogy meglátogatja és megköszöni érdeklődését. Egy napon átadják a grófnak egy urnak a névjegyet, aki a kapu előtt kocsiban várakozik. Alig olvasta el a gróf a névjegyet, már is belépett a herceg. Egyenesen, keményen lépett be és pár pillanatig kissé csodálkozva nézett végig a grófon és dolgozószobája szanaszét heverő régiséggyűjteményén. A gróf megkínálta ülésel.

— Az ördögbe is, szólt a herceg, de tele van itt minden porral! A mentém ujjja egészen szürke lett tőle.

— Az igaz, de csak a papírjaim miatt van úgy. Higyje el, hercegem, ezek a lim-lomok a legényesebb palotából is ronda kunyhót csinálnának. De azért nem kerülök el a házamat földijeim, mert többek közt Meyerbeer, mikor ott járt

és az utcán az Afrikai nő egy áriáját dudolta, hozzám jött föl és abban a karosszékből ülve irta le a kottáját, amelyben most a herceg ül.

— Mindenesetre becses lehet önnek az a por, amelyet Meyerbeer ruhája érintett. De rátérek a dolgra. Épen azért jövök most a gróf urhoz, hogy egy másik német zenész irányában tanusított jóindulatát megköszönjem. Annak a fiatalembernek a sorsa különösen érdekel és az ön eljárásából azt következtetem, hogy nem minden francia gyűlöli a németet. Azzal, amit ön érette tett, én személyesen maradok önnek adósa és biztosíthatom, hogy minden körülmények között — jól értsen meg a gróf ur — számíthat őszinte barátságomra.

A gróf nem szólt semmit és a herceg folytatta:

— Nem tudhatja az ember, hogy mi fog történni a világon. Ki tudja, jövök-e még valaha Párisba? Az ön honfitársai olyan szeretetreméltóak, kedvesek, hogy talán még elcsalnak ide. De akár Berlinben, akár Párisban vagyok, mindenhol adósának érzem magamat és bárhol, bármikor érvényesítheti hitelezői jogait. Emlékeztessen bármikor, én mindenkor kész vagyok megfizetni tartozásomat.

Azután nyomatékosan hozzátette:

— Sohasem tudhatja az ember, hogy mi fog történni!

— Herczegem, én csak azt kívánom, hogy többé sohase lássam viszont. Berlinbe már nem mehetek, ahhoz öreg vagyok, Párisba pedig nem kívánom, hogy még eljőjjön.

— Au revoir, monsieur le comte, szólt a herceg kezét nyujtva Taylornak.

— Adieu, monsieur le comte, felelt a gróf.

Három évvel később már dörögtek a porosz ágyuk Párisban.

— **Halálhírek.** Pusztarádóczi Boda Izabella 13 éves korában e hónap 27-én meghalt Isaszeghen. — Özy nemes Berencsy Gusztávné, született draskóczi Draskóczy Anna 59 éves korában meghalt Verebélyen.

— **189-ből egy.** A pozsonyi ideai sorozás eredménye — mint levelezőnk írja — igazán kuriózum-számba mehet. A mai napon 189 katonaköteles legényből mindössze csak — egy vált be. Valamivel kedvezőbb ugyan a tegnapi eredmény, de a pozsonyi ifju nemzedék azzal sem igen dicsekedhetik, mert 300 közül tegnap is csak alig harminczat találtak alkalmasnak.

— **Titokzatos gyilkosság.** Ma délelőtt — mint levelezőnk jelenti — a vásárhelyi tanyán gyilkosság történt. Hegedűs Sándor mezőúr a városba ment feleségével a heti piacra s házőrzőnek otthon hagyták tizenkét éves leányukat, Rozáliát. Délután hazatérve, a szerencsétlen gyermeket baltacsapásoktól agyonzúzva találták. A véres baltát a vizes dézsa fenekén megtalálta a rendőrség; a szülők állítása szerint 1100 forint hiányzik a házból és így rablógyilkosságról van szó. A rendőrség azonban egészen más irányban kutat és úgy a leány apját, mint 18 éves bátyját letartóztatta. A városban a rejtélyes gyilkosság nagy izgatottságot okoz.

— **Nemzetközi betörők.** Zürichből táviratozzák: Itt egy nemzetközi betörőbandát tartóztattak le. A betörők nevei Endel József, Lutz Jakab és Mattern Miklós. Leginkább Hollandia, Németország és Ausztria nagyobb városaiban követték el betöréseiket. Az urias öltözött betörőknél betörő szerzőmokon kívül fegyvereket és több ezer márkát találtak, amiket lefoglaltak.

— **A párisi kiállítás.** Párisból táviratozzák: Lukács Béla, az 1900. évi párisi világkiállítás kormánybiztosa, néhány nap óta itt időzik, hogy megtegye a magyar osztály előkészítése szempontjából szükséges intézkedéseket. A kormánybiztos a kiállítás főrendezőinél tett látogatásai alkalmával meggyőződött arról, hogy a kormánybiztosság két meghatalmazottja, báró Inkey Imre és dr. Návay Aladár irányadó körökben nagy rokonszenvet biztosítottak a magyar osztály iránt. A kormánybiztos tiszteletére báró Inkey Imre szombaton a Café de Paris-ban tányes

ebédet adott, melyen jelen voltak: Fittler Kamill igazgató és a párisi magyar kolónia kiválóbb tagjai is, köztük Surányi, Back, Laendler József kereskedelmi kamarai alelnök, Kádár Gábor, a magyar egyesület alelnöke és a magyar kormánybiztoság részéről dr. Náway, dr. Boros stb.

— **Millió-örökség.** Nagyváradról táviratozzák: Corlatti E. F. buenos-ayresi közjegyző tudatta a magyar hatóságokkal, hogy ott egy Smith János nevű gyáros meghalt és száz huz milliónyi vagyont a magyarországi rokonaira hagyta. Smith rokonai a Nagyvárad melletti Újpalotán laknak és rokonságukat igazolni tudják. Megbízták ügyük vitelével dr. Dési Géza nagyvárad ügyvédet, ki már megindította az eljárást az örökség kiadása végett.

— **Közfogló.** Lovas-Berényi Bary Árpád eljegyezte Kolozsvárott Steger Flóra kisasszonyt.

— **Elkészt szerencse.** Kissé törődött állapotban, talán már későn is érkezett a szerencse Lőkovic Mórhoz, aki egyik tisztviselője az Esterházy-féle cognac-gyárnak s arról nevezetes, hogy volt életében egy pillanat, amikor fölléptették képviselőjelöltnek — Radna-Lippán. Ez a derék ember tegnap néhány ismerősével a debreczeni Korzó-kávéházban szürcsölte a kávéját, amikor táviratot kézbesítenek neki. Rosszat sejtett és remegve bontotta föl a táviratot. Hát a felesége küldte benne a következő kis hirt:

d. fr. budapesti.

Móriczám imádlak, mert tudd meg, egyik budavárosi sorsjegynek meg ez előtt három évvel negyvenezer forint főnyereménnyel kihozott.

Lőkovic hanyatt akart vágódni a széken, mégis erőt vett magán, kifizette a pikolót és sietett a szállóba, hogy pakoljon a hazautazáshoz.

— **A berlini bankjegyhamisítás.** Berlinből táviratozzák, hogy Grünenthal vallomásaiban csak annyit ismert be, hogy 1897. januárjában egyszer sikasztott a pénztárból, még pedig a megsemmisítésre szánt bankjegyekből vett el egy csomót. A számokat a lakásán tette rájuk és ellopott bélyegzővel töltötte ki a bankjegyek piros széleit. Pénzét, állítása szerint, szerencsés játékkal szerezte. Nyert a kis lutrin is. Több bankárnál vannak kisebb letétei. Bevallotta, hogy még két temetőben van a pénze elrejtve a sírkövek alá, mire Grünenthal jelenlétében megvizsgálták a megjelölt sírokat és ott nagyobb összegeket találtak. Hogy mennyi volt, azt egyelőre a vizsgálat érdekében titokban tartják. Ép úgy nem mondják meg annak nagyságát sem, amelyet Grünenthal a birodalmi nyomdából lopott.

— **A munkástörvény életbeléptetése.** Az új munkástörvény életbeléptetése körül felmerült eseményekről szóló hivatalos jelentések szerint a törvény életbeléptetése eddig általában simán történik meg. A munkásigazolványokat minden törvényhatóságnak megküldötték már s a munkások jelentkeznek is annak megszerzése végett. Az új törvény életbe lépte óta igen sok aratási szerződést kötöttek. Némely helyeken azonban a munkások még mindig tulmagas követelésekkel állnak elő, minek következtében a felvidéki törvényhatóságokból máris igen sok munkás szerződötetett el az alföldi s dunántúli vármegyékbe. A földmívelési miniszter nyilatkoztatja a távolabbi vidékekre is elszáraztató hajlandó munkásokat s azoknak a munkaadóknak, a kik önhibájukon kívül nem tudnak a helybéli munkásokkal egyezségre lépni, az idegen munkások szerződötetésére nézve a miniszterium, munkásügyi osztálya által, a felek kérdésére felvilágosítást ad.

— **A szerelmes muzika nábob.** A nagyvárad Rimanóczy-aszállóba — mint tudósítunk írja — egy különös külsejű, zárkózott, mogorva ur szállt be kedden este. A vendégkönyvbe ezt a nevet írta: Elagin Péter Varsó. Nyomban az étkezőterembe vonult, hol nagy feltűnést keltett pazar külsejével. Fényes pezsgás vacsora után egyszerre örült rajt csapott, sirt, kiabált a egy kicsi fogópisztolyt szegezett a homlokának. Az épen

jelenlevő rendőrbiztos kicsavarta a kezéből s aztán megbékítette szép szóval és fölvezette szobájába. Ott ismét dühöngeni kezdett s újra megkísérelte az öngyilkosságot. A rendőrség kutatni kezdett s kiderítette a rejtélyes idegen romantikus történetét. Elagin Péter duszagdag orosz birtokos s régesrégén szerelmes volt a bécsi Weishappel-család legfiatalabb, szépséges nőtagjába: Rizába, de reménytelenül, mert a szép Riza egy dalias magyar huszárt szeretett igaz szerelemmel, Joannovic Nándor, a nagyvárad Vilmos-huszárok nyalka őrmestere, ki még mikor Bécsben állomásozott, eljegyezte a leányzót s itt Nagyváradon meg is ülte a lakodalmát. Sok időbe, sok fáradságba, sok könybe került, de a szép leány felesége lett a deli huszárnak. Márczius 13-án volt az esküvőjük Kiss László anyakönyvvezető előtt s ugyanaznap a barátok templomban a helyőrség lelkésze áldotta meg a frigyüket. Az új pár élt, élt nagy boldogságban s egyzszerre csak megjelent a muzika nábob. Sirva ment el a dalias őrmester lakására s nagy-nagy vagyont, 10.000 rubelt ígért a boldog férjnek, ha elválna a szép menyecskétől. Joannovic persze halani sem akart a csábító ajánlatról. Ekkor szánta el magát a boldogtalan nábob az öngyilkosságra, melyben szerencsésen megakadályozták.

— **Az öngyilkos szerelmes verse.** Die m ár Emil jogász, mint irtuk, Székely-Udvarhelyen lelőtte Heteyi Lili tanítónőt, Heteyi Sámuel pécsi püspök unokahugát, azután öngyilkosságot követt el. Erről a szerelmi drámáról most sokat beszélnek Debreczenben is, mert Die m ár, mint ottani levelezőnk írja, ott is megfordult a jogakadémian és műveltségével és főképp szép verseivel tűnt föl. Irt a debreczeni lapokba is tulnyomóan lírai verseket. Ezek közül, a szerencsétlen ifju lelkületének jellemzésül közöljük a következő költeményt:

A die u.

Édes tündércém, isten önnel!
Magácskát én nem untatom,
A mi szerelmünk csak álom volt,
Egy fényes álom — hajjalon.
Fölebredénk j. S habár szívünket
Az elmúlt kéj átrezgi még,
De az ég, búvós márnak
A vége, hajj! elérkezék.

Összekötözgetvén csokorba
Emlékeink virágait,
Valami fájón zsongó érzés,
Higgye meg, ugy elszomorít.
Látom magam a kis szobában...
Szeme forró tüzből ragyog,
És édes, piros kis szája
Hő záporban szabad a csók...

Édes tündércém, isten önnel!
Ön jobbra, én balra megyek.
Ami ezentúl összefűz még,
Az már csak az emlékezet.
A szerelem csapongó lepke,
Ma ide, holnap oda száll,
S a mi szívünk virága hervadt
A nagy tüztől örökre már!...

Ezt a költeményt Die m ár Emil folyó év január közepén Székely-Udvarhelyről postán küldte egy debreczeni lapnak. Valószínű, hogy a szerelmeséhez írta a verseket.

— **Egy örült szüköse.** Renel Albin elmélet magántisztviselő, akit rokonai Galatzról Bécsbe akartak vinni, ma délelőtt a keleti pályaudvaron, míg a vonat vesztélt, megszökött. Detektívek fogták el az utcán s a rendőrség az anyalföldi tábolydába vitette.

— **Embortej a fűrészpörben.** Cserepes István házmester a Lónyay-utczai 13. számú házban, tegnap reggel a pincze egyik fölkéjében, amelyben eddig szén- és fakereskedés volt, a felhalmozott fűrészpör és kőgáts között egy rongyba takart koponyát talált. A koponya hátsó részén néhány szál haj is volt, de az arc és a fejtelő mintha már félig-meddig ki lett volna készítve, a husnak, hórnek ugyszólván nyoma se volt a csonton. A fűrészpör, amelyben a koponyát találták, most esztendeje halmozódott össze. Azóta három szénkereskedő kezén volt a pinczehelyiség. Legutóbb Farka s János bírta, aki két héttel ezelőtt gazdátlanul hagyta az üzletet, elköltözött Budára. A múlt évben a pinczehelyiség fölött lakott Horn Miklós kávé, ainek tavaly nyoma veszett. Azt hitték most az első pillanatban, hogy valami büntett áldozatává lett s a titokzatos lelet Horn Miklós

feje, de Hornné, akit a rendőrség ma kihallgatott, a bajról ítélve, azt mondotta, hogy nem a s az orvosok, akik a koponyát látták, abban a véleményben voltak, hogy már négy-öt év óta hanyódatott ez az emberfej. Nem lehetetlen, hogy valami régi büntettről van szó, ámbar az sincs kizárva, hogy a koponya valami orvostanhallgatónak volt a tanulmánya tárgya. Ebben a házban különben minden esztendőben van egy ilyenféle lelet s a padláson már egész halom embercsont van összehányva.

— **Szörnyű hatál.** Ma délelőtt a pozsonyi Weinberger-féle maláta-gyárban a transmissió szíjazata elkapta P. o. l. a k Márton, 21 éves, sztrelnai munkást s nyakára csavarodva, megfojtotta. A gyárban a veszedelmet csak akkor fedezték föl, midőn a gép elakadt. A hatóság küldöttei már csak a holttest elszállításáért intézkedhettek. A megindított vizsgálat van hivatta kideríteni, nem terhel-e valakit felelősség?

— **Vasuti balesetek.** Győr ből táviratozzák: A ma délután 4 óra 45 perczkor Győr ből elindult grácia 1302. számú gyorsvonat, a szemerei állomás sík pályáján, berobogáskor, a gép kivételével kisiklott. Salamon Dávid vonatvezető súlyosan, több utas könnyen megsérült. Ide érkezett táviratra azonnal segélyvonat indult a szerencsétlenség színhelyére. Fél hét órakor a pálya szabad volt. — **Páris ből jelentik:** A köd miatt ma reggel a körvasuton, Batignolles mellett, két vonat összeütközött. Négy ember könnyű sérülést szenvedett.

— **Felhívás a hazai zsidósághoz.** Az országos magyar izraelita közalap bizottsága a hazai zsidósághoz felhívást intéz, amelyben a közalap javára adakozásra szólítja fel őket. A közalap törekvése az, hogy mindamiz zsményi czélok védhástyája legyen, melyek az érzelmeiben és törekvéseiben magyar, vallása és annak hagyományai iránt hű zsidó egyenként és testületben lelkesítik. A közalap a zsidó felekezeti élet minden nyilvánulásának hű pártfogója, a zsidó hitközségeknek, a tan- és hit-ügy érdemes munkásainak állandó segélyforrása legyen. Bizalommal várják enélkül, hogy a közalap gyarapításához a zsidó felekezet minden egyes tagja, téhetsége szerint hozzájáruljon. Az adományok hatvani Deuts ch Sándorhoz, a közalap pénztárosához (Nádor-utca 3. szám) küldendők. Az alapot érdeklő egyéb ügyekben dr. Meze y Ferencz, a közalap jegyzője ad felvilágosítást.

— **Az apa szegénye.** A torontálmegyei Zsombolyán érdekes eset történt. Az öreg Gieszer Ferenczet kukoriczsalapón kapták s bezárták érte a hűvösre. Fia, a 23 éves csinos legény, ettől a naptól kezdve eltűnt hazulról. Keresték mindenfelé s csak néhány nap múlva találták meg, a padláson lógott felakasztva. Egy levelet is hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy az apja szegénye miatt kereste a halált, mert nem tudt abban a tudatban élni, hogy az apja tolvaj.

— **Anya és gyermeke.** Ma este 9 órakor a gyömrői-uton, a 195. számú órház mellett, a személyvonat egy ismeretlen nő kis gyermekével együtt agyongázott. Az eset színhelyére a rendőrségtől kiment az ügyeletes rendőrtisztviselő és a vizsgálóbíró.

— **A tolvaj hegedű.** Mint kecskeméti levelezőnk írja, pár nap óta mulatságos história foglalkoztatja Kecskemét lakosságát. Ugyanis a város egyik mulató embere valamelyik kurta-korcsmában föltvón a vasárnapot, jó kedvében elhuzatta az ő legszebb nótáit. Huzta is a fekete primás, Gond i Ferkó oly szivetráozón, hogy a legényt a nagy muzsikászó, no meg a jó kecskeméti ital, elaltatta. Reggel azután, mikor szeméit a korcsma kemény löcözéjén megtörülte és magát körülnézogatta, nagy siránkozással vette észre, hogy a tárczájából egy ropogós ötforintos bankó eltűnt. Az egész korcsmát tüv tették, a nyomozást megindították, de hiába, az ötforintos még mindig nem került elő. Házkutatást tartottak a cigányoknál is, így Gond i Ferkónál is és oh, a rendőrbiztos a cigány hegedűjében megtalálta az eltűnt papírpénzt. Ferkó irult-pirult s mikor a biztos faggatni kezdte és büntetéssel fenyegette a cigányt, ha nem vall igazán, az egész indignálódva szólta oda a biztosnak:

— **Házen:** nem bánom, ha bécseknek is, én nem loptám egy fíja bankót se, ott a hegedűm, azt loptá el a pist, azt csukják be a tekintőtök urak!

— **Betörés.** Z á g r á b b ó l táviratozzák: A Thurn-Taxis-féle uradalom lakonki erdészeti hivatalában több ismeretlen ember feszítővassal feltörte a Wertheim-szekrényt és 783 forintot elloptott. A tetteseket, kiknek nyomára akadtak, üldözöbe vették.

— **Ós-Budavára kedvezményes jegyei.** Ós-Budavára kedvezményes áru bérletjegyekre bocsátott ki aláírási ivateket. Most az igazgatóság arról értesít bennünket, hogy e forgalomban levő kedvezményes jegyekre szóló gyűjtőleveket április 20-ig bevonja és e határnapon túl csakis rendes árak mellett adja ki bérletjegyeit.

— **Tűz Jókán.** A mátrusföldi J ó k a községben nagy tűz volt az éjjel. A veszedelem egy szalmakazal kigyulladásával kezdődött, melyről csakhamar átcsapott a szomszédos házakra. Összesen négy ház égett porrá. A kárvallottak csupa szegény emberek. Biztosítva semmi sem volt.

— **Villamos és gázcsillárokot ajánl a Csillárgyár** részvénytársaság, Budapest, VII., Ilka-utca. (Közlekedés zuglói közúti vasúttal).

Bissitz Dávidné temetése.

Impozáns részvét mellett kísérték ki ma utolsó nyugvóhelyére hevesi B i s s i t z D á v i d n é t, a nemes szivű urasszonyt, aki a közjótékonyk terén egy emberöltőn keresztül valóságos hőstetteket vitt véghez. Szegény és gazdag egyaránt kötelességének tartotta, hogy megadja a végső tisztességet ennek az aranyshivű matrósnak, aki a földi kincsek birtokában példát adott arra, hogy a gazdagságnak miképen kell az ő kötelességeit teljesíteni.

A temetésen ott volt a társadalom minden rétege, a közélet előkelőségei ép úgy, mint a névtelen szegények ezrei s habár a sorsuk ezeknek nem közös, a gyásznak őszinteségében mindnyájan találkoztak.

A Vigadó-téren levő halottsház környékén délután két óra felé már több ezer emberből álló néptömeg várakozott. A Károly-körut és a kerepesi-ut is tele volt emberrel. A rendőrségnek ugyancsak volt dolga, amíg a tolongó sokaságban egy kis rendet tudott csinálni.

A halottas házba párosával eresztették be azokat, akik a halottat meg akarták nézni. A fekete posztóval borított udvarra, ahol a katalak és a szónok emelvénye volt felállítva, csak a legkiválóbb jótékonyági egyesületek küldöttségeit bocsátották be.

Temérdek sok koszorú érkezett, amelyek egészen elborították a sötétre futtatott érczkoporsót. A családtagokon és a rokonságon kívül egy egész sereg székess fővárosi és vidéki jótékonyegyesületek a küldöttségei foglaltak helyet az udvaron. Báró H i r s c h Móricz özvegyét Sonnenfeld Zsigmond képviselte, aki tegnap érkezett meg Párisból.

Az izraelita egyházi kórus fenn a halottas lakásban zsolozsmát énekelt és ezután az egyszerű, fekete lepellel betakart koporsót lehozták az udvarra. Itt L a z a r u s főkántor és a kar több egyházi halottas zsolozsmát adott elő. Ezután K o h n Sámuel főrabbi mondott szép gyászbeszédet, amelyben méltatta az elhunyt érdemeit. Beszédét ezekkel a szavakkal végezte:

„Az Isten adta őt nekünk, hogy mint tiszta angyal járjon közöttünk jót téve, fájdalom, nyomor könyveit szarítva — és az Isten szólította el közülünk, magához véve legjobb hívét. Áldassék azent neve.”

Az énekkar még egy zsolozsmát énekelt, s ezután a menet megindult a temető felé. Elöl 27 lobogó alatt a különböző jótékony testületek, közvetlenül a koporsó előtt a virágos kocsi mögött az elhunyt dédelgetett intézetének gyámoltjai, az árvaház növendékei. A koporsó mögött a gyászoló család, a tisztelők nagy tömege és beláthatatlan kocsisor következett. A zászlós testületek a dobány-utczai zsinagóga előtt meghajtották lobogóikat az elhunyt tisztelére s ezzel a menet, mely a csatlakozó néppel sok ezerre gyűlt, a kerepesi-uton tovább haladt a sírkert felé.

A gyászmenet háromnegyed öt óra tájban ért ki a temetőbe, ahol óriási tolongás volt. A fekete lepellel borított, sötétre fényezett érczkoporsót a hitközségi énekkar gyászalának hangjai között vitték be a temető előcsarnokába, ahol az izraelita

árvaház növendékei álltak sorfalat. A gyászdal elhangzása után a koporsó elé lépett S o n n e n f e l d Zsigmond, a párisi báró Hirsch-féle jótékonyági iroda titkára és bucsuztató beszédet mondott, melynek során a többek közt így szólt:

„Messe földről siettem ide, hogy Hirsch báróné megbízásából és képviseletében e koporsóra, mely egy szent asszony földi maradványait zárja magában, koszorút tegyek a nagy tisztelet, a mély hála, a legbensőbb részvét jeléül. Gyenge tolmácsa vagyok ama nagyszivű, fenkölt gondolkozású hölgynek, kinek nevében bucsuzó szavamat intézem a nagy elhunyt szelleméhez, hogy megmondjam neki, mennyire szerettük és tiszteltük, mily nagyra becsülték az ő pótolhatatlan közreműködését a tevékeny, teremtő emberszeretet minden nyilvánulásában.

Megbízásokhoz híven, szívhől fakadó mély részvétet fejezek ki e tisztelt családnak, mely az elhunytban díszet, fényét, szerető örangyalát veszítette. Részvétnyilatkozatom szól azután ama sokkal nagyobb, ezer és ezer tagból álló családnak, mely az elhunytban szerető, védő anyját siratja. A boldogtalanok, nyomorban levők, az árvák és elhagyottak nagy csilánya az, melynek az elhunyt az utolsó lehelletig élete legjobb erejét szentelte. Tette azt odaadással, fáradságot nem ismerő tevékenységgel, a modern philantropia szellemében, amaz emberszeretet megvalósításában, mely a sokat rágalmazott századnak legnagyobb dicsősége és vívmánya, melynek világossága a felhős, zord jelen sötétségét diadalmasan áthatja.

E kérdés magasztos felfogása közel hozta Bissitz Johannát ama férfiúhoz, ki a jótékonyk terén sohasem sejtett arányokban tűzte élete céljául, ez alapította meg ama benső barátságot, mely Hirsch báró s az elhunyt között évtizedeken át zavartalanul fennállt. Ez elhunytak köszönhető, hogy a rendkívüli férfiú hazánkat megszerette, azt a szabadság és a szabadelvűség erős bástyájának tanulta ismerni, és ama bizalomnál fogva, melyet az elhunytban, mint legkiválóbb munkatársába helyezett, Magyarországra is kiterjesztette bőkezűségét s minden alkalmat megragadott, hogy hazánk iránti rokonszenvét bebizonyítsa. Ezt a bizalmat báró Hirsch özvegye és gondolatainak letéteményese egész terjedelmében fentartotta, tetézve azt gyöngéd barátsággal és szeretettel. Mindezt kijelenti és dicsőült szellemének elismerő hálát mondani — az én megbízásom volt.

Ime pár szóban a nagy asszony jellemzése: Vallás- és nemzetiségbeli különbségeket soha nem ismert, minden szenvedő ember jogzímét tartott az ő irgalmára, legfőbb vágya volt hazánk jótékony intézményeit fejleszteni, felvirágoztatni. Tekintete messzire hatott, szíve mélyen érzett, munkássága lankadatlan volt és így nemzedékeken és századokon át a tevékeny emberszeretnek jelképe, magasztos példája marad. Nyugodjék békében.”

A beszéd után a koporsót a családi sirboltba vitték, ahol a halottat örök nyugalomra helyezték. Még egy imát mondott a főkántor s ezzel a szertartás véget ért.

Április 11.

Az ország különböző részeiből egymásra jönnek a táviratok, hogy diszközgyűléssel, kivilágítással, ünnepi módon ülik meg április 11-ike ünnepét, a negyvennyolczas törvények szentesítése napját. Csak Lugoson szólaltak fel ellene az oláhok. Lugoson az oláhok, idefönt a függetlenségi párt és az egyetemi ifjuság.

Ki hitte volna, hogy a nemzetiségek ilyen hazafias kérdésben jutnak egy véleményre a szélsőballal és az egyetem ifjuságával?

Az ifjuság ma tüntetett is. Előbb gyűlést tartottak, s azon lehurrogták, szinte megverték azt a kisebbséget, amely részt akar venni az ünnepen. Azért hívták össze a gyűlést, hogy megvitassák a kérdést és határozzanak; azután nem hallgatják meg az ellenvéleményt. Minek akkor a gyűlés, minek a szavazás, ha a szót se hallgatják meg.

Este meg tüntetni akartak az ifjak. Ilyen szegényes tüntetést még nem látott a főváros. Persze tüntetéshez ok is kell, tűz is és lelkesedés. De honnan vették volna, mikor az értelmes okot se tudják megtalálni. Mikor rendőrt láttak, elszéledtek az elkeseredett tüntetők, akiket nyilván az keserített el, hogy nem találtak értelmes okot a tüntetésre.

Tudósítóink a mai eseményekről ezeket jelentik:

Az egyetemi ifjuság.

Abból az alkalomból, hogy a főváros törvényhatóságának fáklyásmenetet rendező bizottsága felkérte az egyetem rektorát, hogy az egyetemi ifjuság a fáklyásmenetben vezető-bizottság megalakítására tegye meg a lépéseket, dr. H e r c z e g h Mihály a következő felhívást tette ki az egyetem táblájára:

„Hazám ifjusága, nemzetem büszkesége! A tudományegyetemen oltár van emelve a királyhűségnek. Ez képezi a magyar génusz egyik legregibb és legragyogóbb tulajdonságát. Ennek a vért és életet áldozó ősi királyhűségnek emlékére alapította Mária Terézia Magyarország ifjuságából a magyar nemes testőrséget, ennek emlékére alapította ő a budapesti tudományegyetemet, ahol most ti a tudományokat tanuljátok és ahol a jövő társadalom iránymutató, hangadó elemei, újjáteremtői nyerek kiképzésüket, jellembeli fejlődésüket. Innen kerülnek ki azok a nagy tudósok, bölcs államférfiak, lángelkű papok, önfeláldozó hazafiak és szellemóriások, akiknek vállain emelkedett és majdan emelkedik nagygyá nemzetünk és hazánk. A magyar ifjuság nem ismeri a hálátlan-ságot. Ne is legyen ez soha bünei közé sorolható. Ahol a nemzet alkotmányos képviselete a királyiál együtt ünnepli az 1848. évi örökemlékü törvényeket, ott a királyhűség hódoló tiszteletet, szeretetet és bizalmat követel azon uralkodó iránt, kinek Magyarország föllendülését, felvirágozását, nemzeti becsületének, nemzeti dicsőségének fényes ragyogását köszönheti még a külföldön is. Bármiként vélekedjék is különben az egyetemi ifjuság a kormánytól vagy annak rendszeréről. Erősítsen, hevítsen, lelkesítsen hát benneteket örök tűzben égő égi lángja ősapáitok királyhűségének!

Budapest, 1898. márczius havában.

Dr. H e r c z e g h M i h á l y s. k.
a királyi magyar tudományegyetem rektora.”

Tiltakozás.

Az egyetemi ifjuság ma este hét órakor az áprilisi ünnep dolgában az egyetem központi épületében nagygyűlést tartott. Az E g y e t e m i k ö r n e k az ünnep megtartása ellen hozott határozatát ugyan néhányan az egész ifjuság közgyűléséhez föllebeztek s így ma a közgyűlésnek kellett határoznia.

Az értekezlet, amelyben néhány százan vettek részt T ó t h Ödön elnöklése alatt este hat órakor kezdődött.

P a k o t s József szólott elsőnek. A következő indítvány elfogadását ajánlotta:

„Az ifjusági közgyűlés kimondja, hogy nem hajlandó az április 11-én rendezendő hivatalos ünnepen résztvenni, nem mintha ezen dátum történelmi voltát kétségbevonná, de mivel az április 11-ének és márczius 15-ének szembeállításában a nemzet közérzetét és a hagyományokon elkövetett oly sértést lát, melyet a nemzet érzelmei hivatott kifejezőjének: az ifjuságnak nem szabad szankcionálnia.

W o l f n e r Pál felhívja a közgyűlést, hogy mondja ki, hogy azok, kik az egyetemi ifjuság nevében április 11-ének megünneplése mellett megszellek nyilatkozni, az ifjuság intencziói ellen csatlakodtak.

E r d é l y i Lajos április 11-ének megünneplése mellett akart szót emelni, de a folytonos „Ab-czug fáklyavivó” és „Eláll!” kiáltásokkal és a „Szózatot” énekelve, nem engedték, hogy szóhoz jusson. Szavaiából csak azt vehették ki, hogy az egyetemi ifjuság testületileg ugyan ne ünnepelje április 11-ét, de ne emeljen kifogást az ellen, ha egyesek saját jószántukból kívánnak részt venni.

K r a u s z Aladár azt javasolja, hogy az egyetemi ifjuság csak ez évben ünnepelje április 11., a jövőre pedig tartsa meg márczius 15-ét kizárólagosan. Azonban ez az indítvány általános ellenzésre talált.

S i p o s Géza kéri az ifjuságot, mondja ki egyhangulag, hogy sem egyenkint vagy csoportonkint, sem hivatalosan vagy testületileg soha április 11-ét nem ünnepli sem ez évben, sem a jövőben.

R a j c s á n y i Gyula gyűjtő beszédben kel ki ez ünnep ellen. Mi voltunk — mondotta — ragyunk és leszünk lojalissak, ha kell, de nem leszünk, ha arra szükség nincsen és csupán egyesek akarata követeli.

Erdélyi Miklós szólalt még fel április 11-ike mellett, de őt meg kiakarták tenni az ablakon.

A gyűlés határozata az volt, hogy az egyetemi ifjuság április 11-én távollétével tünetszerűen az ünnep ellen.

A tüntetés.

A gyűlés után nagy tömegben a szabadelvű pártkör és egy kormánypárti lapnak a váci-köruton levő szerkesztősége elé indultak. Az Egyetem-téren azonban rendkívül sok rendőr czirkált egy sereg feltűzött szuronyal.

A tüntetők apró csoportokra oszlottak, nehogy céljukban a rendőrség megakadályozza őket. Hármasával négyesével vonultak le az egyetemre, a kigyó-, a váci-utcán a Dorottya-utczára az országgyűlési szabadelvű pártkör felé. A Dorottya-utczán azonban egész század rendőr állott, s csakhamar megtelt az utca is és a Ferencz József-tér is gyalogrendőrökkel és detektívekkel.

Az egyetemiek s a hozzájuk csatlakozott nagy néptömeg lefutott a Wurm-utczán a Mária Valéria-utczába, hogy a Duna felől kerüljön a szabadelvű pártkör elé, de itt is rendőrök állták útjukat, úgy, hogy a Ferencz József-térre alig jutott néhány száz ember; valamivel több mint a hány rendőr volt ott összpontosítva.

A tüntetésből azonban nem lett semmi.

Itt-ott felhangzott ugyan hogy: Abczug Bánffy! de rögtön ott termelt két-három rendőr s másodszor a legelkeseredettebb ellenzéki ifju se merté az abczugot elküldeni.

Mandel Pál nemrég megválasztott országgyűlési képviselő fia, Mandel Sándor joghallgató volt a legmerészebb tüntető. Két rendőr hamarosan karonfogta s bevitte a főkapitánysághoz. De nem sokára szabadon bocsátották.

Laborcz Tivadart szólította még föl Beniczky rendőrfelügyelő, hogy igazolja magát, de rögtön el is bocsátotta.

Nyolcz óra tájban jött nagy sebbel-lobbal három Splényi Ödön rendőrtanácsos, de nem volt miért sietnie; az ő megjelenése sem villanyosra már föl a tüntetési kedvet.

Alig ment el, egy szakasz lovasrendőr jött vágatva, végig a fürdő-utczán, de Diener kapitány csapatát is hazaküldötte s kilenczedfél óra felé agónd volt az egész tájékon.

Hat-hét lovasrendőr a váci-körutra ment el, tüntető egy szál se. Megelégedtek azzal, hogy a kormánypárti hírlapot, amely ellen a „közhangulat” irányult, a sokaság szétoszlása után elégették Deák Ferencz szobra piedesztálján.

A vidéken.

Szeged, márczius 30.

Szeged város törvényhatósági bizottsága ma délután tartott népes közgyűlésében egyhangulag elhatározta, hogy a negyvennyolczas törvények szentesítésének félévesfordulója alkalmából április 11-én délelőtt diszközgyűlést fog tartani. A diszközgyűlés programjának megállapítására a városi tanács már utasítást kapott.

Esztergom, márczius 30.

Esztergom megye közönsége nagy fényvel fogja megünnepelni az 1848-iki törvények szentesítésének ötvenedik évfordulóját. A törvényhatóság április 11-dikén rendkívüli közgyűlést tart. Közgyűlés előtt szent mise lesz a belvárosi templomban. A közgyűlésen Kruplányi Kálmán főispán fog elnökölni. Az elnöki megnyitó beszéd után Szabó Mihály főjegyző emlékbeszédet fog tartani. A Ferencz János alispán pedig a felségéhez intézendő hódoló felirat küldését fogja indítványozni. Az ünnepélyre az egész megyében nagyban készülődnek.

Arad, márczius 30.

A közgyűlés bizottságát küldött ki, hogy egy, a negyvennyolczas eseményeket megörökítő emlékműre javaslatot tegyen. A bizottság ma megállapodott abban, hogy a Liceum mellett nagy mauzóleum építtessék, benne a tizenhárom vértanúnak sarkofág állíttassék és hamvaik megszerzettessenek. Őtnek a hamvai már meg vannak. Ugyanebbe az épületbe jönne az eraklye-muzeum is. Ezt a tervet beterjesztik a közgyűléshez. A város 20.000 forintot szavazott meg erre a célra, 10.000 forintot egyéb alapokból s a még hiányzó összeget nemzeti adakozásból szerzik be.

Lugos, márczius 30.

Kereszt Szörény-vármegye mai közgyűlésén abból az alkalmából, hogy indítványt tettek, tartas-

sék április 11-én diszközgyűlés, két román ügyvéd azt hangoztatta, hogy az 1848. törvények nincsenek végrehajtva és a kormány a sajtószabadságot lábbal tiporja, úgy, hogy a testvériség nem nyerhet tért. Jakabffy főispán meggyőző argumentumokkal mutatta ki, hogy épen a románok rideg álláspontja okozza azt a tarthatatlan állapotot, mely a nemzetségek között uralkodik. Miután még Látsek alispán és Bősz királyi tanácsos a javaslat mellett szólottak, a többség az indítványt elfogadta.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A képzőművészeti társulathól. Az országos képzőművészeti társulat választmánya gróf Andrássy Tivadar elnöklése alatt ülést tartott, melyben megalakultak 1898-ra a társulat bizottságai és az igazgatóság. A kiállítási és a művészeti bizottság megalakítására vonatkozólag a választmány elfogadja Benkő Kálmán ama javaslatát, hogy a választmány 21 művésztagja mind a két bizottságnak is tagja legyen, reájok bízván, hogy a felvételi jury jogainak gyakorlására akár választás, akár sorhajzás útján tetszése szerinti számú tagokból álló albizottságot szervezzenek. Ilyenformán a kiállítási és művészeti bizottság tagjai lettek: Basch Gyula, Bihari Sándor, Dudits Andor, Fadrusz János, Kardos Gyula, Karlovsky Bertalan, László Fülöp, Mannheim Gusztáv, Márk Lajos, Pártos Gyula, Róna József, Roskovics Ignác, Stetka Gyula, Strobl Alajos, Szinnyei Merse Pál, Tornai Gyula, Tölgyessy Arthur, Ujváry Ignác, Vastagh György, Vaszary János, Zala György. A művészáró bizottság tagjai: gróf Andrássy Gyula, gróf Andrássy Tivadar, Basch Gyula, Berzeviczy Albert, Fadrusz János, Forster Gyula, Kardos Gyula, Karlovsky Bertalan, Kammerer Ernő, báró Liphay Béla, Szinnyei Merse Pál, Ujváry Ignác. A jogi bizottság tagjai: Forster Gyula, Gerlőczy Károly, Liphay Kornél, Végh Arthur, dr. Wagner Géza. A gazdasági bizottság tagjai: Benke Gyula, Benkő Kálmán, báró Harkányi Frigyes, Hegedüs Sándor, Lukács Antal, dr. Szmracsányi Miklós, dr. Wekerle Sándor. A kiállítási bizottság elnöke Márk Lajos, helyettes elnöke Vaszary János, a művészeti bizottság elnöke Tornai Gyula, a művészáró bizottság elnöke Szinnyei Merse Pál, helyettes elnöke Karlovsky Bertalan, a gazdasági bizottság elnöke Benkő Kálmán, helyettes elnöke Hegedüs Sándor, a jogi bizottság elnöke dr. Wagner Géza, helyettes elnöke Végh Arthur választották meg. A bizottságok előadóiból összeállított igazgatóság tehát áll a következőkből: Benkő Kálmán, Kardos Gyula, Márk Lajos, Szinnyei Merse Pál, dr. Wagner Géza. Igazgatóvá egyhangulag ismét Benkő Kálmánt, helyettes igazgatóvá Szinnyei Merse Pált, ellenőrré közfelkiáltással ismét Benke Gyulát választották meg.

* Vendégjáték. Az operában Lajo Lili, egy pécsi származású bécsi operette-énekesnő, a jövő hónap elején négy estén fog fellépni, Fejéban Margitot, Lohengrin-ben Elzát a Terezt nőben Violetta-t és a Sába királynőjében Sulamithot fogja énekelni. Az első hármát olaszul, a negyediket magyarul.

* Schrödter dalestélye. Schrödter Frigyes dalestélye április 5-én, kedden este fél nyolcz órakor lesz a Royal-szálló dísztermében Schultz Ernesztin hegedűművész közreműködésével. Másorán szerepel Beethoven, Csajkovszki, Schubert, Smetana, Schumann és Goldmark egy-egy műve és dala, Schultz Ernesztin pedig Brahms első hegedűversenyét és Hubay „Arioso”-ját és Magurka de koncertjét játssza. Jegyek a „Harmonia”-nál kaphatók.

* Országos dalünnep. Az országos dalos-szövetség választmánya tegnap elhatározta, hogy az idén Aradon rendezendő ünnepélyt augusztus 13., 14. és 15-ik napján tartja meg. Ugyanekkor gyászünnepélyt rendez az aradi vértanúk kivégzésének ötvenedik évfordulója emlékére és a vértanúk sírját megkoszorúzza. A választmány elhatározta, hogy az országos dalos-szövetség megalapítását, idős Abonyi Kornélt, félszázados írói jubileuma alkal-

mából s dalünnep keretében ünnepelni fogja. A dalos-szövetség idei rendes közgyűlése április 17-én, vasárnap lesz.

* Elhalasztott premiére. A Magyar színházban az „Eduárd kalandja”-nak szombatra kitűzött bemutatója elmarad.

* A színhakadémia estélye. Az országos színhakadémia növendékei április 3-ikán a Várszínházban előadják Feuillet „Delila”-ját. A darabot Berceányi Béla tanította be.

FŐVÁROS.

(A főváros gazdálkodik.) A telekeladó-bizottság ma délelőtt abban állapodott meg, hogy az Alkotmány- és Szemere-utca sarkán levő 200.000 forintot érő telket 90 évre használat végett átengedi a kereskedelmi és iparkamarának. Nem volna ebben semmi feltűnő dolog, ha napról-napról nem panaszkodnának a városház-téri torony alatt a főváros zilált helyzetéről, az elődök pazarlásáról és ha napról-napra nagy dobbal nem hirdetnék szintén a városház-téri torony alatt, hogy imé most ezt, most azt adja a főváros az államnak, teljesen ingyen, díjtalanul. Így azonban nagyon is feltűnő ez a kis ajándék. Mert hogy a kereskedelmi és iparkamarának néhány teremmel több helyisége legyen, azt ugyan őszintén óhajtja az intézmény összes tisztelője és barátja, de hogy ez a változás kétszáz ezer forintba kerüljön a fővárosnak, azt talán a kamarai tagok sem kívánják valamennyien. Mivelhogy néhány teremről van csak szó, amivel a kamara mostani helyiségeinek száma emelkedik. Az épület nagy része, amelyet terveznek, sok pénzt hozó bérház lesz, amelynek bérét nem a főváros szedi.

(Telekadományozás.) A székes főváros telekeladó bizottsága ma délelőtt Halmos János polgármester elnöklése alatt ülést tartott a kereskedelmi és iparkamara épülete számára adandó telek ügyében. A bizottság azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy a székes főváros az alkotmány és a Szemere-utca sarkán levő telket adja át a fentjelzett célra 90 évi használatra és ingyen.

(Az új műegyetem.) Bizalmas értekezlet volt ma délelőtt a polgármesternél az új műegyetem telke ügyében. A közoktatásügyi miniszterium lemondott az intézetnek a Lágymányosra tervezett elhelyezéséről s az üllői-uti Népliget-et kéri a fővárostól. E kérelmet az értekezlet hosszabb eszmecsere után teljesíthetőnek is találta.

(Kamarai választások.) A kereskedelmi és iparkamara újalakítása ügyében ma délelőtt ülés volt az új városházán. Elhatározták, hogy a választás május 7-ikén lesz, reggel nyolcz órától este hat, esetleg nyolcz óráig a Vigadó helyiségeiben. Két szavazatszedő küldöttség működik, külön a kereskedelmi és külön az iparos tagokra. Választási elnök s egyszerűs mind az iparosok szavazatszedő küldöttségének elnöke Légrady Károly országgyűlési képviselő, a kereskedők szavazatszedő küldöttségének elnöke pedig Ehrlich G. Gusztáv lesz.

A közmunkák ellenőrzése.

A köztörvényhatóság legutóbbi közgyűlésén eles szavakkal aposztrofálták azt a gondatlanságot, amellyel a milliókba kerülő közmunkákat végzik. Különösen a követet miatt volt nagy panasz. A bajnak az az oka, hogy a vállalkozók manipulációit senki sem ellenőri. Nem mintha erről a szabályzatok gyártói annakidején megfeledeztek volna, hanem mert a köteleességteljesítés a fővárosnál sem igen divat.

Ma délután Halmos János polgármesternél értekezlet volt. Meghánytak-vetettek olyan dolgokat, amelyeket értekezlet nélkül is rég elintézhettek volna és amelyeknek elintézése minél szükségesebb volt, annál kevésbé lesz alkalmas a baj orvoslására.

Az értekezlet megnyitása után Halmos János polgármester kifejtette, hogy ő maga is arról győződött meg, hogy a közmunkák körül sok panasz merült föl.

Vosits Károly tanácsos szerint a főellenőrzést mégis az egyes kirendelt mérnököknek kell gyakorolniuk.

H a n r a y Sándor VIII. kerületi előjáró szerint a hibák nem olyan nagyok, mint a milyennek mondják. Leghelyesebb volna, ha a burkolások hibáit előznie meg, hogy az előjáróságoknak a megfelelő közegeket rendelkezésére bocsátanak, vagyis kirendelnének hozzájuk állandó alkalmazásban néhány kövező legényt.

H e u f f e l Adolf a nagyobb munkák ellenőrzését a központ részére tartatná fenn.

V o s i t s Károly kijelenti, hogy a tanács azt proponálja, hogy a kövezetjavító munkák teljesén a kerületi előjáróságok hatáskörébe utaltassanak.

P o h l Ferencz IX. kerületi előjáró fölhozza, hogy ha most egy-egy előjáró szigorubbán lép föl a kövező-mesterek ellen s nem nézi el azt, ha rossz anyagot rosszul alkalmaznak, akkor a vállalkozók valóságban föllázadnak ellene s elmondják, hogy ő ellenük panasz föl nem merült soha, tehát a bajnak csakis az előjáró akadékoskodása az oka, ami azt mutatja, hogy ezelőtt az ellenőrzés nem volt kifogástalan.

S z i l á g y i Lajos erősen kifogásolja, hogy előre egész bizonyossággal nem lehet tudni, milyen okokból kell a kövezetet időnkint újra- és újra föl-szakítani.

M á t r a y József előjáró azt kívánja, hogy a munkaprogrammot nemcsak a következő évre, hanem az azutánvalóra is — legalább a főbb vonásaiban — állapítsák meg, mert tervszerű jó munkát csak így lehet végezni.

H a l m o s János polgármester szerint igaz, hogy sok rossz anyagot használnak föl a kövezéseknél és hogy ebből sok hiba származik. Ezt a bajt azonban csak fokozatosan szüntethetik meg, mert különben olyan horribilis kiadások támadnak, amelyeket a mostani pénzügyi viszonyok között a főváros meg se bírna. A házépítési munkáknál is állandó az a vád, hogy a főváros sokkal drágábban épített, mint bármely magánfél, de erre nézve a vállalkozók azzal védekeznek, hogy a határidő kitűzése bizonytalan s hogy a vállalkozó csak sokutánjárással juthat a pénzéhez. Mindennapi eset, hogy a végszámla rendezése évekig elhúzódik. — Az utépítéseknel főleg a fordítandó arra, hogy az összes csatorna-, kábel-fektetés, feltöltés, burkolás nemcsak az utcákon, hanem a házakban is egyszerre fogatosítottassék. Van azonban a kövezéseknél egy olyan abszurditás, amjt tűrni nem lehet: az, hogy ha most egy-egy utcát köveznek, az egész új és régi kövezetet hintik apró kavicssal. Ennek az volna a célja, hogy kitöltse a kavics a kövezet kockáinak a hézagait. De ezt akként is lehetne érní, ha csakis a h é z a g o k a t töltének ki. Mert ugy, amint most teszik, a kavics szétmorzsolódik és száraz időben kiállhatatlan port, esős napokon pedig sarat csinál. Ezentul az utca-burkolásnál a mérnöki hivatal részéről mindig ott lesz az ellenőrző közeg, mert ha ez meg nem történik, nincs senki, akit felelősségre lehessen vonni. A főszűrt általában arra fekteti a polgármester, hogy az ellenőrzés minél tökéletesebb legyen s hogy az ellenőrző közeg minden egyes esetben meg legyen nevezve. A javító munkák egyelőre a kerületi előjáróságok hatáskörében maradnak s ők kötelesek a legszigorubbán azokat ellenőrizni. Végül kijelenti, hogy a szükséges utasításokat írásban adja ki.

VIDÉK.

(Jászberényiek harca.) Az ily czímmel lapunkban közölt hosszabb nyilatkozatra Török Aladár jászberényi polgármester a következő sorokat küldte be hozzánk:

Nagyságos főszerkesztő ur!

Becses lapjának folyó hó 29-iki számában néhány jászberényi ur hosszabb nyilatkozatban válaszolt gróf Apponyi Albert urhoz intézett nyílt levelemre; tekintve, hogy gróf Apponyi Albert egyáltalában nem szorul senkinek gyámkodására s mert én gróf Apponyi Albertet a nyilatkozat aláíróival nem akarom azonosítani: ezen illetéktelen beavatkozást visszautasítom; egyúttal pedig újólaj kijelentem, hogy a Jászberény város képviselőjéhez intézett nyílt levelemhez sem hozzátenni valóm, sem elvenni valóm nincs s abban foglalt állításaimat egész terjedelmükben fentartom.

Kelt Jászberényben, 1898. márczius hó 30.

Nagyságod kiváló tisztelője

Török Aladár

Jászberény város polgármestere.

(Hunyadmegye közgyűlése.) Hunyadmegye tavaszi közgyűlésén — mint Déváról jelentük — báró Szentkereszthy György főispán megnyitó beszéde és a törvények kihirdetése után M a k r a y Aladárt körösbányai szolgabíróul választották. Számos ügy között hosszabb és hevesebb vitát Acker

Frigyes szászvárosi polgármester ügye támasztott. Mult évi decemberben tizenegy polgár kiyáságára a községek és helynevekről szóló törvényjavaslat rosszalása és az ez ellen küldendő deputáció tárgyában Acker polgármester nemcsak rendkívüli közgyűlést engedélyezett, de ő maga is elősegítette eme, a rendezett tanácsú városok jogkörét túllépő törvénytelen határozat meghozatalát, február hóban pedig törvényes határidő mellőzésével hevenyészett közgyűlésen bizalmat szavaztatott magának. Mindezekért a közgyűlés fegyelmi vizsgálat alá való vételét rendelte el. H o s s z u Ferencz és M u n t y á n Aurél nemzeti szónokok védőbeszéde ellenében Hollaky alispán és Réthy Lajos felszólalásai után 56 szavazattal 19 ellenében a fegyelmi vizsgálat elrendelésé t e l l o g a d t á k. Acker polgármestert már előzetesen, hivatali vizsgálat közben őszlelt szabálytalanságok miatt szintén fegyelmi vizsgálat alá vetették yolt. Ezután Andreics bányaigazgató indítványára kimondták, hogy a szurduki vasut kiépítését kérelmezni fogják. A szászsebesi erdőhivatalnak Szászvárosra leendő áthelyezése ügyében a földművelésügyi miniszteriumhoz feliratot intéznek. Délben a főispánnál nagy ebéd volt, melyen számosan vettek részt. A közgyűlés este ért végett.

(Tisztújítás.) M á r a m a r o s-S z i g e t r ő l táviratozzák: Máramaros-Sziget rendezett tanácsú város ma részleges tisztújítást tartott Szabó Sándor vármegyei főjegyző, alispán-helyettes elnöklése alatt. Városi mérnöké Nagy György nyugalmazott műszaki tanácsost, pénztárnokká P r a g m a n n Sándor adóügyi tanácsost választották meg egyhangulag.

(Egyházmegyei közgyűlés.) A tiszavidéki ágostai evangélikus egyházmegye — mint Nyiregyházaól táviratozzák — ma tartotta rendkívüli közgyűlést M e s k ő László elnöklése alatt. Simkovics János új alesperes ma letette az esküt. A lelkészek alkalmazásáról szóló új szabályrendeletet és a lelkészi fizetés kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot elfogadták. Az április 14—15-én tartandó miskolci közgyűlésre képviselőül kiküldötték: Gedulyi Henriket, Riszdorfer Jánost, Májerszky Bélát, Bogán Lajost.

A fiemei autonomisták.

Fiuméből a választási mozgalmakról jelenti lapunk tudósítója, hogy ott mindenki nagy érdeklődéssel és kíváncsisággal tekint a legközelebbi napokban bekövetkező fejlemények elé. — A városi autonompárt értekezletét tudvalevőleg már megtartotta. Ennek az értekezletnek a lefolyását a párt vezetősége annyira titokban tartotta, hogy arról csak nagyon keveset tudhatott meg az érdeklődő világ.

A Voce del popolo, mely jóformán szócsöve a Maylander-pártnak, két igen rövid tudósítást közöl az ülés lefolyásáról, ebben is a legnagyobb és legfontosabb eszmecsereket és megállapodásokat elhallgatja. A választókhoz intézendő felhívás és a pártprogramm megszerkesztésére Maylander, Vio Ferencz és Kuscher Nándor vezéremberekből és Smoquina és dr. Grossich higgadtabb autonomistákból álló bizottságot küldtek ki.

Smoquináról, a kereskedelmi kamara titkáráról, tudjuk azt, hogy a legmegbízhatóbb fiemei magyarok egyike. Dr. Grossich a 47-ek ama része közé tartozott, akiknek a szolidaritás már nagy nyűg volt. E két komoly, munkás férfúhoz csatlakozott harmadiknak dr. Vio Ferencz, akinek nevét az utóbbi napokban számtalanszor hallottuk a podesztajelöltek között említeni. Vio, Smoquina és Grossich határozottan kimondták, hogy a n o r m á l i s viszonyokat helyre kell állítani. Ehhez hozzájárult Maylander és Kuscher is, előbbi azonban a kivételben csakis ellenséges szerepre vállalkozhatik, annyira zsákutczába került podesztakorában tett könnyelmű kijelentéseivel.

Fiumei tudósítónk éjjel a következőket táviratozza: Az autonompárt egyhangulag elfogadta a M a y l e n d e r szerkesztette felhí-

vást. Ebben ki van mondva, hogy a párt elveihez hű marad és csak akkor törekszik a fennálló ellentétek elsimitására, ha a k o r m á n y előzékenységet tanúsít. A program pontozatai még ismeretlenek, a párt titokban tartja.

Jó forrásból értesülök, hogy a tiz tagot a közigazgatási bizottságba megválasztják és ezzel dokumentálják, hogy a szentesített törvények előtt meghajolnak. A most megjelent Bilancia szintén nem ismeri a felhívást, csak a két említett kijelentést és ezekhez a következő kommentárt fűzi:

Fiumének kell a béke, a munka és az egyezés a kormánnyal. Ne kívánjuk, hogy a kormány Canossába menjen, ez abszurdum és hiábavaló idővesztegetés volna, mely ártana ép úgy a helyzetnek, mint városunknak. Tartassuk tiszteletben igaz jogainkat és tegyük félre a sophismákat!

A liberálisok e lapjának nyilatkozatai nagy hatást gyakoroltak a választókra.

Felhivatalosan a következőket jelentik: Ma este tartotta az autonompárt értekezletét, amelyen az ötös bizottság (Maylander, Vio Francesco, dr. Kuscher Grossich és Smoquina) által készített proklamációt elfogadták. A proklamáció kiméletlen szavakban kél Fiume autonómiaja mellett harczra. Úgy látszik, a januári komédia ismétlődni fog. Mindamellott a város csendes, agítálás alig van.

TÖRVÉNYKEZÉS.

= Egy régi pör vége. A nagyváradi királyi törvényszék — mint levelezőnk táviratozza — ma ítéletet mondott abban a hires pörben, melyet P á v e l Mihály görög-katholikus püspök folytatott a B á n f f y-család ellen a Kolos- és Biharmegyek közt levő „határ”-erdők miatt. Ez ügyben még a hatvanas években választott bíróság járt el, de csak ideiglenes használatra tudta megállapítani a határvonalat. A törvényszék T a s s y Pál elnöklése alatt, egyhangulag elfogadta M i h á l y h á z y Kálmán előadó bíró tervét s ennek alapján a határvonalat, eltérőleg a választott bíróság megállapításától szabta meg; még pedig nagyrészen a felperes Pável Mihály püspök által kért vonalon miáltal a püspöknek több ezer hold fenyveserdőt ítelt vissza. Ezenkívül a törvényszék a Bánffyák által időközben e területekről levágott fa értékében 18,901 forint kártérítést ítelt meg valamint az összes per- és szemlélköltségek viselésében az alpereseket marasztalta el. A rendkívül bonyolódott per 1798. óta folyt.

= A bán sajtópera. A győri sajtóbírósg tegnap tárgyalta gróf K h u e n-H e d e r v é r y Károly horvát bánnak és M ö l l e r Istvánnak, s h e d e r v á r i uradalom igazgatójának E r t l Gyula bérlő ellen indított sajtóperét. Ertl egy sajtóperben tudvalevőleg kemény támadást intézett az uradalom igazgatója ellen, s többek között a következőket írta: „Möller Istvánt grófsági együtt közönséges csalónak tartom és nyilvánítom.”

Az esküdtészi tárgyaláson a magánvédlőket dr. Darvai Fülöp budapesti ügyvéd képviselte, a vádlottat Polónyi Géza védte. A vádlóval és a röpirat felolvasása után Polónyi Ertl nevűben viszonydat emelt Möller egy támadó cikké miatt; minthogy pedig Möller István az Ertl által inkriminált közleményért a felelősséget elvállalta, a törvényszék a vádnak és viszonyvádnak együttes tárgyalását rendelte el.

Az esküdtészek fölmentő verdiktje alapján a sajtóbírósg úgy Möller Istvánt mint Ertl bérlőt felmentette.

= Feltékenységből. M o n a s z z a i György fiatal asztaloslegény sokkal jobban szeretete W a l l a Erza pinczérnőt, mint a leány megérdemelte. De a leány nem tudott megharagjogni azzal a gondatlalattal, hogy Walla Erza rajta kívül másokat is, akik épen a kegyébe jutni akartak, holdogit Revolvart vásárolt tehát és elhárította, hogy elemészti magát, de előbb leszámol a csaló leánnyal is. A hajnali órákban elment kedvese lakására s előbb Walla

Erzsit halántékon, aztán magát is mellbe lötte. A golyó okosabb volt, mint a szegény Monaszni György — nem ölt. A büntető törvényszék egyik ítéletánácsa előtt találkoztak ma a felgyógyult szerelmesek.

— Én csak magamat akartam elpusztítani. védekezett a vádlott.

E ö r d ö g h elnök: És a leányt nem?

— Őt csak véletlenségből találtam, mikor az első csütörtököt mondó lövés után nézgettem a revolvert.

— Nem így lesz az, Monaszni. Miért ment volna akkor oda a leányhoz?

— Hogy a halálotat lássa a hűtelen...

A bíróság ezután Walla Erzsikehez intézett néhány kérdést. A leány, ismert típusa a külvárosi pinceszínöknek, egykedvűen mondta el, hogy valami különösebb vonzalommal soha sem szerette a vádlottat.

— Mert, könyörgöm, nekem minden vendég — egyforma!

— Nem fenyegette magát a vádlott?

— Csak azt említette párszor, hogy magamat fogja elemészteni.

— Hát akkor szolt-e, mikor magára lött?

— Nem tudom, mert a ludtam.

A vádlott is beismeri, hogy a leány aludt, mikor a golyó halántékába furódott. A bizonyítás befejeztetvén, Böhm királyi alügyész lélektani okokkal bizonyította, hogy csakis szándékos lehetett a vádlott tette. A törvényszék Monaszni Györgyöt bűnösnek találta a szándékos emberölés kísérletében, de figyelemmel az enyhítő körülményekre, csak egyévi börtönt mért rá. Ebből is kitöltöttnek vettek három hónapot. Az ítélet jogerős.

— **Ítélethirdetés Gárdos előtt.** A hitvesgyilkossággal vádolt Gárdos Lajos előtt ma hirdette ki a törvényszék a királyi tábla fölmentő ítéletét, Gárdos a központi gyűjtőfogházból kísérték ma reggel a törvénykezési palotába s kilencz órakor egy börtönőr az ítéletánács elé állította. A vádhatóságot most Böhm Antal királyi ügyész képviselte Baumgarten Izidor helyett, akit időközben miniszteri tanácsossá neveztek ki az igazságügyminiszteriumba.

Az elnök közölte Gárdossal, hogy a királyi tábla a gyilkosság vádját alól fölmentette, a hamis tanúzásra való rábírást illetőleg pedig megerősítette a törvényszék felmentő ítéletét. De noha felmentő az ítélet, tette hozzá az elnök, a királyi tábla úgy intézkedett, hogy a pör jogerős befejezéseig vizsgálati fogságban maradjon. Megértette az ítéletet?

Gárdos: Megértettem.

Az elnök: Megnyugszik benne?

Gárdos: (Mélyen meghajtja magát.) Tisztelettel tudomásul veszem a királyi tábla ítéletét.

Dr. Friedmann védő kijelenti, hogy ő az ítélet amaz intézkedése ellen, mely a vádlott vizsgálati fogságát rendeli el, fölébhez.

Az ügyész szintén fölébhezett a fölmentés ellen s a megokolásra a végzés kézbesítésétől számítva nyolcz napi határidőt kér.

A törvényszék kimondotta, hogy a nyolcz napi határidőt a mai naptól számítva s az iratokat nyomban átadta az ügyésznek, hogy módjában legyen a fölébhezést mentül előbb megszerkeszteni.

A kihirdetés aktusa ezzel véget ért. Gárdos meghajtotta magát a bíróság előtt s egy félóra múlva már utban volt a központi gyűjtőfogház felé, ahol vizsgálati fogságát tölti.

— **Miklós Ödön szerződése.** Négy évvel ez előtt Miklós Gyula, volt borsodi főispán fiakei birtokát haszonbérbe adta hátyjának, Miklós Ödön volt államtitkárnak s a szerződésben a birtok fundus instruktusát is eladottnak jelentette ki. Szaffka Pál miskolci királyi közjegyző, aki harminczhatezer forintot váltót gírált Miklós Gyulának, megtámadta ezt a szerződést, mert a harminczhatezer forintos gíró biztosítékát egyedül az értékes fundus instruktusban látta. Miklós Ödön ez ügyben az edelényi járásbírósnál igénypört indított s pörét ott is megnyerte. Szaffka az ítéletet megfölébhezte s a miskolci törvényszék a szerző-

dést szinleltnek s egyszerű kezelési szerződésnek mondva ki, Miklós Ödönt igénykeresetével elutasította. A királyi kuria ma döntött ez igénypörben s a szerződést haszonbérleti szerződésnek minősítve, a megtámadhatóság föltételeinek megállapítása végett póttárgyalást rendelt el.

— **Elhalasztott esküdszéki tárgyalás.** A főügyész Boros István szocialista munkást osztálygyűlésre való izgatás miatt sajtópörbe fogta. Ellene e hó 31-ére, csütörtökre tűzték ki az esküdszéki tárgyalást, de nem fogják megtartani, mert a vádhatóság annak elhalasztását kérte. A törvényszék elnöke ez uton közli az esküdszéki, hogy e szerint holnap nem kell elfáradniok a törvényházba.

— **Böhm Mátvás bűnpöre.** A mult nyáron történt, hogy az országos zálogkölcson-takarékpenztárnál, annak egyik tisztviselője nagyobb csalást követett el. A család Böhm Mátvás volt s egy leánnyal, akivel szerelmi viszonyt folytatott, a fővárosból megszökött. Az intézetet úgy károsította meg, hogy hamis okiratok készítésével mintegy 8000 forintnyi betétet vett ki s maga zsebelt be. Nehány hét múlva Böhm Mátvást külföldön elfogták, hazahozták s azóta vizsgálati fogságban ül. A törvényszék okirathamisítás címén vád alá helyezte s ügyében április hónap 7-ére tűzte ki a végtárgyalást, melyen Czárán István királyi táblai bíró fog elnökölni.

Orvosszakértői minta-vélemény.

— Az ország legelső törvényszéke előtt. —

A védő: A bizonyító eljárás berekesztése előtt, engedje meg a tekintetes királyi törvényszék, hogy a szakértő urhoz néhány kérdést intézzek.

A szakértő: Fel lehetek neki?

Az elnök: Hogyne!

A szakértő: Várom a kérdéseket.

A védő: Milyen kegyes!... A vádlott azzal védekezik, hogy amikor kedvesét megölte, nem volt öntudatánál. A féltékenység elvette az eszét és nem tudta, hogy mit cselekszik. Elfogadhatónak tartja-e szakértő ur a vádlottnak ezt a védekezését?

A szakértő: (Hosszabb szünet után.) A védő ur kérdésére világosan felelek a bűnper iratai. Hallottuk Kovács János tanutól, hogy a vádlott mindig brutálisan bánt kedvesével. Szabó György azt bizonyította, hogy a vádlott félórával a gyilkosság előtt kedélyesen iddogált egy nagyobb társaságban...

A védő: De kérem! Én az ön véleményére vagyok kíváncsi.

A szakértő: Én a tanuknak igazat adok. Szavahihető emberek. Vallomásaikra esküt tettek. Ami a vádlott védekezését illeti, nem egyéb az szemenszedett hazugságnál. Kétségtelen, hogy tudatosan, előre megfontolt szándékkal ölte meg kedvesét és most ki akar siklani a büntetés alól. A jogrend megköveteli, hogy a büntető-törvénykönyv 278-ik szakasza alapján szigoruan megbüntessék.

A védő: Még mindig nem felelt az én kérdésémre.

A szakértő: Ismerem ér már az efféle firmákat. Elkövetik a bűnt, aztán az öntudatlanság mezébe burkolóznak. Akasztófára vagy a feyházba velők! A társadalomnak eme veszélyes ellenségeivel szemben legkitűnőbb ovószert a kötél meg a feyház. Ami most már a védő ur kérdését illeti, kijelentem, hogy behatóan megvizsgáltam a vádlottat és annak a bizonyos féltékenységnek a csíráját sem fedeztem föl benne.

Az elnök: Köszönjük. Ime az utalvány, amelylyel a szakértői díjat fölveheti. A szakértő urat elbocsátom.

A védő: Tekintetes törvényszék! Rövidre fogom védőbeszédemet...

Az elnök: Ohó! Várjuk meg előbb az ügyész ur érdemleges indítványát.

A védő: Minek? Hiszen az orvosszakértő ur már előterjesztette a vádindítványt! Két ügyész egy perben!

Az elnök: A védő urat rendreutasítom... És most átadom a szót a közvádlónak.

SPORT.

— **Milne lovaglása.** A „Kinesem Sportlap” legújabb száma abból az alkalomból, hogy Milne tízéves magyar traineri jubileumát ünnepli, érdekes epizódot említ fel Milne jockey-idejéből. Frankfurtban történt a hetvenes években. Egy eladóversenyben, amelynek propozíciói szerint legalább is három lónak kellett indulni, hogy a díjat kiadják, az Oelschläger-istállóból Antonelli-t nyergelték. Csakhogy a lónak csupán egy ellenfele akadt. Honnan veszik a harmadik konkurenst? Az utolsó pillanatban Oelschläger elhatározta, hogy kiküldi harmadik versenyzőnek Grossfürstint és Milnét ülteti rá. Grossfürstinek pedig, minthogy 20.000 márkával volt betéve, a propozíciók szerint teljes száztiz kilogrammot kellett vinnie. Már pedig annyi ólom az egész istállóban nem volt. A többi trainer tehát úgy adogatta össze a sok ólomot, hogy az óriási súly meglegyen. A lovak elindultak. Milne roppantul izzadt, úgy rémlett neki ez a lovaglás, mintha kötelen járna, mert a nyereg jobbra-balra csuszott. Antonelli győzött, Grossfürstint pedig száztiz hosszal — utolsó. Csakhogy a díjat mégis megnyerték.

Alagi versenyek.

A fővárostól félórányira levő alagi versenyterre holnap délután a lóversenylátogatók egész serege fog kivonulni, hogy az esztendő első versenyében gyönyörködjék.

A magyar Carlshorst készen várja publikumát. A gondozott versenyter, a nap és eső ellen védő tagas tribünök, a katonazene nagyban fogják emelni a sporthangulatot. Az „Urlovások szövetsége” változatos programról gondoskodott az első napra. Ekkor kerül döntésre a 12.000 koronával dotált Rákosi-díj, melyért a következő telvérek fognak a starthoz állani.

Trial	lov.	Taxis hg.
Zofe	..	Wheeler
Osiris	..	May
Jura	..	Slack
Termidor	..	Jekyll
King Amphion	..	Mr. Brook
Jasmin	..	?
Fejedelem	..	Buckenham
Trivial	..	Kovács
Darlington	..	Shejbal
Bottine	..	Barker
Mühlhauser	..	Williamson
Verbung	..	Horthy Szabolcs
Old Jack Dickinson	..	?

A valószínű indulók közül egy ló válik ki, mint olyan, melynek szereplése elé bizalommal lehet tekinteni s ez — Zofe. Bizalommal, mert a legjobb klasszist képviseli, mert jól ugrik s mert Rache és Brausepulver istállótársai, tehát olyanok helyett küldték ki, melyeknek szintén elsőrangú esélyük lett volna e futamban. A kombinációt mindenestre megnehezíti az a körülmény, hogy tavaly óta nem futottak a lovak s hogy vannak köztük olyanok is, melyek csak az idén futnak először gátakon és pedig Jura, Jasmin, Osiris, King Amphion és az angol Darlington. Értésülésünk szerint ezek közül Jura ugrik legjobban.

Ha nem lesz erős az iram, úgy a hasonló kaliberű Nono példáját követheti, mely két évvel ezelőtt e díjat megnyerte. A kipróbált gátlovak közül Termidor, Trial és Old Jack Dickinson válnak ki. Termidor Kottlingbrunnban egy gátversenyben megszolgált ellenfeleitől s ekkor olyan jónak bizonyult, hogy az angol versenyekre akarták kiküldeni. Nemcsak az expedíció maradt el, de azóta pályára se hozhatták. Lehet, hogy ezt a versenyt is olyan stílusban fogja megnyerni, hosszas távolmaradása azonban az ellenkezőjét sejteti.

Hir szerint, Termidor most ép olyan jó, mint volt legutóbbi futása idejében. Ha az alagi pálya inyére lesz a különben makranczos ménnek, akkor nem lehetetlen, hogy megismétli győzelmét. Hogy mégis Zofe legyen a gátakon folyton javulást mutatott s mindig híven futott. Azt hisszük tehát, hogy az idei Rákosi díjat

Zofe

fogja megnyerni. A második helyért Jura és Jasmin küzdhetnek.

A többi futamokra nézve tipjeink a következők:

- I. Badar—Jutalom—Nyiri bieskás.
- II. Jammerfetzen—Hegyalja—Birtokos.
- III. Zofe—Jura—Termidor.
- IV. Passe la main—Barinkay—Water Lily.
- V. Dreher istálló—Geist istálló—Campeador.
- VI. Gábor—Abgar—Veloce.

Verseny nap tá r.

Tavaszi meeting.

Alagon:

Márczius 31-én, április 2, 3, 5, 7, 10. és 11. napjain.

Bécsben:

Április 10., 11., 14., 17., 19., 21., 24., 26., 28. napjain.

Budapestben:

Május 7., 8., 10., 12., 14., 15., 17., 19., 21., 23. napjain.

EGYESÜLETEK.

„Nemzeti Szövetség” a vidéken. A Zólyomi Nemzeti Szövetség április 3-án tartja ünnepélyes alakuló közgyűlését. A közgyűlésen jelen lesz Zólyom város országgyűlési képviselője, nemeskéri Kiss Pál államtitkár, Zólyom vármegye fő- és alispánja és a szövetség elnöke, Skrovina Mátyás polgármester. Az Országos Nemzeti Szövetség a következő köldöttséggel képviselteti magát: dr. Herczegh Mihály igazgatósági elnök, dr. Lehótzky Antal országgyűlési képviselő, dr. Barthos Andor társelnök, dr. Kriváchy Géza ügyvezető igazgató, Barabás Béla és Jónás Ödön országgyűlési képviselők, Mártonffy Márton igazgatósági tag stb.

Felolvasó ülés. Az Országos Régészeti és Embertani Társulat ma délután Forster Gyula elnöklése alatt felolvasó ülést tartott. Előadó dr. Réthy László volt, aki az újabb aradmegyei Árpádkori leleteket mutatja be és ismerteti. Vannak köztük lőszerszármok, zablák, kengyelek, részben ezüst berakott díszítésűek. A leletet a tulajdonos a nemzeti múzeumnak ajánlotta. Ugyancsak a múzeumnak ajándékozta Vársárhelyi Béla, az arad-csanádi vasúttal igazgatója, a Földvár pusztán talált Árpádkori bronzregiségeket is, melyek közt I. Béla és I. László királyok érmei is vannak. Dr. Réthy, ki személyesen járt lenn a helyszínen, ma bemutatta az érdekes tárgyakat. Dr. Szendrei János titkár a nemzeti múzeum legújabb szerzeményeiből két Mátyás-korabeli egyházi felszerelést, egy keresztet és csucsives stílusú gyönyörű ciboriumot mutat be. A két emléket a csicsói templomban találták.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Nagyságos főszerkesztő Ur! Az „Országos Hirlap” folyó hó 27-én megjelent számának törvénykezési rovatában íteni saját tudósítója egy „szenczációs hümpér” kezdőtenek részleteit ismerteti a közönséggel. A szenczációt pedig e csunya ügyben, szerény véleményem szerint, az képezi, hogy Pethes Pál helybeli ügyvéd ur, ki gróf Apponyi Albert urnak bizalmas barátja és a legutóbb lezajlott képviselőválasztásnál választási elnök is volt, egy olyan váltót számítottatott le, melyen az én aláírásom hamis.

Eddig tehát e kínos ügghöz hozzászólni nem volt okom. Nagy megütközésemre azonban lapjuk e hó 29-iki számában olvasom, hogy Pethes Pál ur a szóban forgó szenczációs hírt tévedésen alapulónak és mintegy a politikai ellentétekből kifolyólag nyilvánítja; tudósítójuk megbízhatóságának igazolása érdekében kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy tudósításom mindenben megfelel a valóságnak és nekem soha eszemébe nem volt, hogy valaki „politikai ellentétből” hamisítja nevemet 270 forintos váltóra.

Jászberény, 1898. márczius 30.

Lackovich Adorján s. k.

ROYAL nagy szálloda BUDAPESTEN.
Kugler-féle rakfár a bodegában, naponta friss nagy választék eredeti bombonákról. Legfinomabb coganacó kicsinyben, nagyban árak mellett eladhatók. Színházi előadások után friss étel, naponta hangverseny. **Wahmitt Károly igazgató.**

KÖZGAZDASÁG.

Sertéskereskedelmünk.

Hogy a sertésenyésztés Magyarországon a gazdaságnak és kereskedelemnek ismét az a jövedelmező forrása legyen, amely régebben volt, ahhoz most már nem is annyira a sertésvész teljes megszűnése kell, hanem inkább olyan helyes és célravezető intézkedés, amely a kereskedelem ez ágát ismét régi magaslataira emelje. Maga a vész ma már nem olyan akadály, amelyet legyőzni ne tudnánk. E vész pusztító ereje ma már korántsem oly nagy, mint volt ennek előtte, jóllehet a teljes megszűnéseért hiába küzdünk, amíg valamely véletlen a vész orvosságát kezünkbe nem adja.

Feltűnő, hogy az óriási pusztítás és elhullás dacára, sertéseink ára nem emelkedett annyira, mint amennyi ily pusztulás után várható lett volna. Ezen a feltűnő és kellemetlen körülményen feltétlenül segíteni kell, még pedig a kivitel újjászervezésével.

Ma már nincs meg az a helyzet, hogy sertéseinkkel az ország területén és Ausztriában szabadon ne kereskedhetnénk. Földmívelési kormányunk e téren megítélte a tőle telhető, hogy a forgalmat lehetőleg ne akadályozzák semmilyen részről. Nem is itt van a hiba. Tekintve, hogy gazdáinknak az a része, mely azelőtt is foglalkozott a sertéskereskedéssel, állományát elvesztvén, a kár pótlására végezt egy évben kétszer is fiattarta sertéseit, az országban levő sertésállományunk rövid idő alatt ismét el fogja érni azt a fokot, amelyen azelőtt állt. Sőt ma már az elhullás is sokkal kevesebb, mert sertéseink bizonyos fokig akklimatizálódtak a nyavalya ellen. Így hát régi sertésállományunk csakhamar meglesz. De hova exportáljunk, ez a kérdés.

Ma az egész ország, ugyszólván, két piac számára hízal sertést: Budapest és Bécs számára. Ha még e két piacon kívül fogyasztóink közé sorozzuk az osztrák tartományokat, a hova kivitelünk igen csekély s hozzá vesszük saját országunk szükségletét is, mindez együtt oly kevés, hogy ha fogyasztó területünket ennél nagyobbra tágítani képesek nem volnánk, akkor gazdaságunk és kereskedelmünk ez ágában a stagnálás állandóvá lesz.

Mielőtt a vész kiütött, Németország határai nyitva voltak sertéseink számára. Megadással néztük, hogy a vész ideje alatt, mint zárja be előlünk kapuit egyetlen számbavehető nagy fogyasztónk. Nem szóltunk ellene, mert a jog és méltányosság elvét tekintettük és a jog és méltányosság elvénél fogva nem követelhetjük, hogy Németország sertéseinket, mint vészes területéről származottakat, beengedje.

De ma a viszonyok teljesen megváltoztak. Tudni való, hogy a német birodalom sertéseinket csupán Kőbányáról engedi exportálni. Kőbányán az állomány ma teljesen egészséges, sőt garanciánk is van arra, hogy ez állomány között a vész Kőbányán ki nem üt és e garancia nem egyéb, mint az, hogy ez állomány a sertésvészen még akkor átesett, mielőtt Kőbányára hozták volna. Kereskedelmi szerződésünk értelmében, ha Kőbányán sertéseink között negyven napig semmiféle betegség ki nem üt, Németország a bevitteli tilalmat fenn nem tarthatja. Mi csupán kereskedelmi szerződésünkhöz kívánunk ragaszkodni és e szerződésünk minden egyes pontját érvényre juttatni akkor, midőn azt követeljük, hogy Németország nyissa meg határait sertéseink előtt. Küldje ide, ha úgy tetszik, bizalmi férfait, hogy vizsgálják meg a helyzetet, bátran nézzünk e vizsgálat elé, mert bizonyos, hogy ez meg fogja szerezni ismét a Kőbányáról Németországba irányuló exportunk törvényes szabadságát.

Amerika napról-napra mindinkább elárassza piacainkat még sertéshussal, zsírral is s így még a mostani alacsony árunkat is alacsonyabbra sörítja. Ha ezt összetett kézzel nézzük s még jogos követeléseinket sem tudjuk érvényesíteni, akkor a a sertéskereskedelem, gazdaságunknak és kereskedelmünknek e fontos ága végkép tönkbe megy. Azon esetre, ha Németországba irányuló kivitelünk ismét megújul, akkor a régi normális állapot visszatér, de ha a német birodalom határai továbbra is zárva maradnak sertéseink előtt s jogos igényeinknek érvényt szerezni nem tudunk, akkor nemzeti vagyonunk és jövedelmünk egyik óriási része teljesen elvesz. Ez a jövő képe. Ezt akartuk földmívelési kormányunk figyelmébe ajánlani s reméljük, hogy jogos követeléseinknek eleget is tud szerezni.

Pfeiffer János.

Közgazdasági táviratok.

New-York, márczius 30. (C. T. B.)

	márczius 30.	márczius 28.
	cents	cents
Buza márcziusra	98 1/2	98 1/2
„ májusra	98 1/2	98 1/2
„ júliusra	85 1/2	85 1/2
Tengeri májusra	33 1/2	33 1/2

Chicago, márczius 30. (C. T. B.)

	márczius 30.	márczius 29.
	cents	cents
Buza májusra	103 3/4	104 1/4
Tengeri májusra	28 7/8	28 7/8

Ipar és kereskedelem.

A munkanélküliség kérdése. Gelléri Mór, az Országos Iparegyesület igazgatója tegnap az egyesület szakosztályi ülésén érdekes előadást tartott a munkanélküliségről.

A székes főváros tanácsa ugyanis véleményét kért az egyesülettől a munkanélküliség kérdésének rendezése dolgában és ennek az ügynek az előkészítése volt a tegnapi előadás tárgya. Gelléri bevezetéképen szót a munkanélküliség okairól, ismertette a munkanélküliség ellen való biztosítás lényegét s az egyes, már meglévő intézményeket, amelyek ezt a célt szolgálják. Az első ilyen pénztár Bernben keletkezett 1892-ben, de azóta nem nagy eredményt mutatott föl. Valamivel sikeresebben működik a st.-galleni kötelező biztosító intézet, noha itt is bebizonyul, hogy a tanult, jóra való munkások nem igen lelkesednek az eszméért. A munkáspártok foglalkoznak is a kérdésnek helyesebb alapon való rendezésével. Ismertette azután a felolvasó a bázeli törvényjavaslatot, amely kimondja a kötelező munkásbiztosítást a 14 évesnél idősebb gyáripari munkásokra. Szólt a német munkaközvetítő intézetekről, amelyeket a kölni iparegyesület és a többi szaktestület akciója hozott létre s amelyek olyan kintinon működnek, hogy 1896-ban már a munkát keresők 95 százalékát nyert elhelyezést. Ennek az együttes akciónak eredménye a munkanélküliek kölni biztosító intézete is, amelynek a szervezetét szintén változtatta az előadó, s amelyhez hasonló terveznek most Hamburgban. Szólt a zürichi intézetről, a bolognai takarékpénztárnak, a düsseldorfi nagyobb ipartelepnek hasonló czélú intézményeiről s a stuttgarti kölcsönösségen alapuló központi intézet-ről és ismertette a németországi törekvéseket, amelyek a munkanélküliek támogatására irányulnak s arra konkludált, hogy a kísérleteknek még nincs határozottan reális formája s a meglévő intézetek közt egy sincs, amelyet megbízható és utánozhatók mintának lehetne elfogadni.

Végre rátért a társadalmi baj ellen való küzdelemnek legérdekesebb és legtermészetesebbnek látszó módjára, a munkaközvetítésre. Ismertette a francia, német és svájci munkaközvetítő intézeteket és azokat a törekvéseket, amelyek ennek a kérdésnek kielégítő megoldására különböző irányokban megindultak. Ami speciális viszonyainkhoz és a székes főváros sajátosságaihoz alkalmazott intézkedéseket kell tennünk, amelyekre nézve ma még csak kettőt látunk tisztán és pedig azt, hogy először a munkaközvetítést nálunk is szervezni kell és pedig lehetőleg országosan; másodsor, hogy a munka nélkül szűkölködő érdeket, főleg télen át értékesíteni kell akár községi munkáknál, akár más, alkalmas módon.

A nagy figyelemmel és tetszéssel hallgatott előadást Gelléri azzal fejezte be, hogy az iparegyesület végrehajtó bizottsága idevágó javaslatait meg fogja tenni. A hallgatóság zajosan megéljenzte az előadót, akinek végül lovag Falk elnök szíves szavakban mondott köszönetet.

Kőbányai sertéspecs, márcs. 30. Magyar elad. rendű: Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 58—59 krajczárig. Közép (páronkint 251—320 klg.ig terjedő sulyban) 58—59 kr. Könnyű (páronk. 250 klg.ig terjedő sulyban) 57—58 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 klg. felüli sulyban) 58—58 1/2 krajczárig, közép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 58—58 1/2 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 57—59 krajczárig. Sertéselészám: 1898. márczius 28. napján volt készlet 25.278 drb, márczius 29-én felhajtott 1268 drb, márczius 29-én elszállított 177 darab, márczius 30-án maradt készletben 26.369 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, márczius 30. A ferencvárosi petróleumraktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvására 1898. márczius 29-én érkezett 498 drb. Készlet 402 darab. Összes felhajtás 900 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 471 drb; elszállítatlan maradt 429 drb. Napi árak: 120—180 kilós 57—59 kr., 220—280 kilós 56—59 kr., 320—380 kilós 55—59 kr., öreg nehéz 54 kr., malacz 40—42 krajczár. A raktár hangulata lanyha volt.

Budapesti soványsertésvásár, márczius 30. (Pfeiffer Jakab és fia jelentése.) Jegyzéseink: Sertés-

részen átment: 80—120 klgig 56—60 kr, 120—160 klgig 54—57 kr, 160—200 klgig 51—56 kr, mertásvészen át nem ment 80—120 klgig 43—45 kr, 120—160 klgig 42—44 kr, 160—200 klgig 42—45 kr. Az árak különint, pusztán átvéve értendők 4 százalék levonásával. Kőhányára szállítva 3 krral többet fizetünk. Az üzlet lanyha.

Közlekedés.

Vasuti előmunkálati engedélyek. A kereskedelmiügyi magyar királyi miniszter olygai Molnár Pál czeglédi lakos földbirtokosnak és Basch Mihály budapesti mérnöknek, a Duna-Vecse községtől kiindulól Szalk-Szent-Márton, Tass, Kun-Szent-Miklós, Adács-pusztá és Lajos-Mizse községek érintésével a magyar királyi államvasutak Czegléd állomásába beágazólag, szabványos nyomtávolsággal vezetendő gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra; Pázmány Dénes földbirtokos budapesti lakosnak, a magyar királyi államvasutak Czegléd állomásától a budapest-lajosmizsei helyi érdekű vasut Órkény, esetleg Lajosmizse állomásán át, továbbá Tatar-Szent-György, Alsó- és Középepszér, valamint Kun-Szent-Miklós községek, illetve puszták érintésével a magyar királyi államvasutak Kun-Szent-Miklós-Tass állomásig vezetendő szabványos nyomtáv helyi érdekű vasutvonalra; a Kisküküllő-völgyi helyi érdekű vasut részvénytársaságnak, a vasutja folytatásaként Sóváradtól Parajdig vezetendő gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra; Franckes Simon sziszeki lakos és érdektársainak a magyar királyi államvasutak Sziszek állomásából kiindulva Petrinján, Glinán, Vrginmoston, esetleg Topuskón és Petrovgorán át Királyvárosig, továbbá Glinától Topuskón keresztül Vranováig vezetendő fővonalakra, valamint egy Sziszek-től Kraljevanig tervezett variánsra, mint rendes nyomtáv gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalakra; Záhorszky Gyula budapesti ügyvédnek, a magyar királyi államvasutak Kőrmend állomástól Nádasd, Magyarósd, Zala-Levő, Pankász, N.-Rákos, Ramócsa, Kerka-Kutás, Czesztreg és Resznek irányában a dunántúli helyi érdekű vasut Rédics állomásig vezetendő szabványos nyomtáv helyi érdekű vasutvonalra; a Magyar vasuti forgalmi részvénytársaság budapesti czégnek, a Győr szabad királyi város területén, s nevezetesen az első császári és királyi szabadalmazott Dunagőzhajózási társaság kikötőjétől kiindulól a Felső Duna-utczán, Széchenyi-téren, Kazinczy-utczán, Baross-uton, a Baross-hídon és a Hosszu-utczán át a Nádorvárosi vánházig, továbbá ezen vonalból kiágazólag egyrészt a Kazinczy-utczán, a Karmelita-téren, Seta-téren és Kossuth Lajos-utczán át a Vadász-laktanyáig, másrészt a Széchenyi-téren, Megyeház-utczán, Schwarzenberg-utczán, Császá-uton, Budai-uton — esetleg a tervezett Árpád-uton át — a Kiskutig s végül a vásártérszeren át a magyar királyi államvasutak pályaudvaráig vezetendő rendes nyomtáv villamos vasutvonalra; a Dub Albert kokovai földbirtokosnak, a magyar királyi államvasutak Rimabánya állomásától Rimalehota irányában Kokováig vezetendő szabványos, esetleg keskenyágányu gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra; a Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára a budapesti czégnek, a magyar királyi államvasutak Versecz állomásától Versecz város belterületén a Pancsovai-uton, Székház-utczán, Ferencz József-téren, Városház-utczán, Kudriczi-uton, Baross-téren és a Temesvári-uton át a városi villamos központi áramfejlesztő telepig vezetendő villamos vasutvonalra; Schöch Frigyes budapesti mérnöknek, a magyar délkeleti helyi érdekű vasut Marzsina állomásától Kurtya, Petrosza és Krivina irányában Pojenig vezetendő szabványos, esetleg keskeny nyomtáv gőzmozdonyu helyi érdekű vasutvonalra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

Podgyász házhöz szállítási hivatal. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a Budapest keleti és Budapest nyugoti pályaudvarok érkezési oldalain a közönség kényelmére „Podgyász házhöz szállítási hivatal” rendezett be. A szállítási hivatal átvételi elismervények kiszolgáltatása mellett — szabványos árákért — elvállalja a kézi és feladott podgyászok házhöz szállítását, valamint egyik pályaudvarról a másik pályaudvarra való átszállítását. A podgyász-kézbesítés az I—III-ik kerületbe naponta kétszer, a többi kerületbe a reggeli vonatoktól délelőtt, a délelőtti vonatoktól dél, a déli vonatoktól délután, a délutáni vonatoktól az esti folyamán s az esti vonatoktól a sürgősebbek esti 10 óráig, a többiek másnap délelőtt fél 9 óráig eszközöltetik. A kézbesítési díjak mindjárt az átadás alkalmával, vagy pedig a házhöz szállításkor fizethetők.

Pénzügy.

Szelvénylevonás. A Magyar Ipar-és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság abbéli jelentése folytán, hogy részvényeinek 7. számú szelvényét folyó évi márczius hó 30-ik

napjától kezdve 6 o. é. forinttal váltja be, elrendelte a tőzsdetanács, hogy ezen részvények f. é. márczius hó 30-ik napjának déli tőzsdéjétől fogva szelvény nélkül s az 1898. év január hó 1-és napjától folyó 5 százalékos kamatokkal árultassanak a jegyzetessenek a tőzsdén.

BUDAPESTI GABONATŐZSDE.

Budapest, márczius 30.

A tavaszi buza irányzata még mindig nagyon lanyha. A tőzsde hivatalos árjegyző lapjában ugyanis a 75 kilogrammos buza tizenhárom forintos készpénzárral szerepel a készáru forgalomban, e határidő pedig 12.48 forinttal zárult ma este. Tehát még van vagy ötven krajczárnyi disparitás. Ennek valahogyan ki kell egyenlítődni, amár minél közelebb jutunk a szállítási idő végéhez, annál pregnánsabb formát ölt ez a differencia, már azért, mert az effektív áru is folyton javul árában.

Ujév óta nap-nap után mondogattuk, hogy ez lesz a tavaszi buza megmásíthatatlan sorsa és a tőzsde intézményének érdekében örülnék annak, hogy ugy történt, amint ezt mi, a hivatásos börzianerek gunyjával és fölényes ítélletével nem tördölve, folyto hirdettük, mert bebizonyosodott, hogy a határidőpiacz spekulánsainak mesterkedései nem képesek a készáruüzletet a természetes tényezők parancsolta mederből kiterelni. Higgyék el a tőzsérek, nem vették kárba az a néhány százezer forint, amelylyel egyes csoportok megkönnyebültek. A tőzsde ellenségeinek, amelyekhez mi épenséggel nem tartozunk, a viszonyok illetén alakulása kicsavarta kezéből a már-már lecsapni készülő fegyvert. Ez a tanúság még jól fog kamatozni, ha megszivlelik az illetők.

A május-juniusi buza persze visszamaradt és itt megint hivatkozhatnánk legutolsó jelentéseinkre. Végre is feladatunkat nem képezi a tanácsadás, miért is csak ama megjegyzésre szorítokunk, hogy ez a határidő egész más kategóriába tartozik. Kötelegszerűen még is regisztráljuk, hogy New-Yorkban a prompt és a juniusi buza között 16 centnyi árkülönbség van (1 forint 50 krajczár), vagy hogy ne kalandozzunk oly messzire, az Oceánon túl, fel- emlíjük, hogy nálunk Budapesten a májusban szállítandó buza husz krajczárral drágább, mint a május-janiusban szállítandó buza. Ismételjük tehát, júniusban köszörülk a kaszát.

Készáru buzából ma elkelt vagy 20.000 métermázsza öt krajczárral magasabb áron. Nem értjük, hogy ily nagyterjedelmű forgalom mellett miért nem adják ki az ugynevezett hivatalos eladási jegyzéket. Nem pro domo beszélünk, mert mi ugyis magunk jegyezzük fel az eladásokat, de ha már 36 forintot szednek egy évre ezért a világ legdrágább „lapjéért”, hát adják ki rendesen.

Ma 1000 métermázsza rozstot mondtak fel.

Ma a következő statisztikai adatok kerültek nyilvánosságra.

A Braziliába való lisztexport február havában kített 6530 barrelt, szemben a múlt évi 2223 barrellel. A magyar malmok e kivitelen 6230 barrellel részesedtek a tavalyi február 2223 barrel ellenében.

Tehát majdnem háromszor annyit exportáltak az idei februárban, mint a múlt évben. Ha nem tudnók és nem hirdetnók már hónapok óta, hogy a malmok kedvezőtlen lisztüzlete nem más, mint — hogy enyhe kifejezést használjunk — a valóság leplezetése, már magában e számok is meggyőzhethének erről, ha ugyan van még valaki az országban, akit látva a malmoknak vásárló kedvét még meg kellene győzni.

A Bradstreets amerikai szaklap tegnap megjelent becslése az Unio készletéről a következő adatokat tünteti fel (ezer bushelekben):

Table with 3 columns: e héten, a múlt héten, különbség. Rows: buza, tengeri.

A „visible supply” apadása tehát e forrás alapján még jelentékenyebbnek tűnik, mint a tegnap közölt hivatalos kimutatás szerint és mondhatjuk, hogy az említett lap becslése mindenesetre mértékadóbb, mivel nagyobb területre vonatkozik, mint az officiózus jelentése.

Londonból telegrafálják: Anglia gabona- és liszthozatalának összegét, mely quarterekben kített:

Table with 3 columns: a múlt héten, az utolsó előtti héten, különbség. Rows: buzában, lisztben, tengeriben, árpában, zabban.

Jelentik végül, hogy az Atlanti tengeren utban levő gőzösök a következő, quarterekben kifejezett, gabonamennyiségeket hozzák Európába: Anglia felé:

Table with 3 columns: a múlt héten, az utolsó előtti héten, különbség. Rows: buzában, tengeriben.

A kontinens felé: buzában, tengeriben.

Az amerikai piaczokon most a politikai viszonyok vannak befolyással az üzletre, ép ezért a tengerentúli árfolyamjelzéseket sem nálunk, sem kontinentális piaczokon nem veszik tekintetbe. Különben egyenlegként — lázas üzleti forgalom után — egy Newyorkban, mint Chicagóban az árak 3/4—2 centsnyi csökkenést szenvedtek. Az európai piaczok közül csak Berlinből érkezett jelentés (szilárd irányzattal) a tőzsde zártáig.

Buza.

Elkelt 20.000 métermázsza öt krajczárral magasabb árak mellett.

Előfordult eladások buzában.

Table with 8 columns: mennyiség mmázsában, ó vagy új, származás, minőség, átadási hely, ár netto 100 kg-ért, kész, vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések buzában.

Table with 6 columns: F A J, minőség, 100 kilogr. kőasp., 100 kilogr. kőasp., ár.

Raktárállomány buzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 51.300 métermázsza buza és 68.600 métermázsza liszt, a Silosban 5100 métermázsza buza. A nyugotiban 10571 métermázsza buza.

Határidőüzlet buzában: Tavaszi buza fedezésekre tartósan szilárd, az őszi határidő el van hanyagolva.

Előfordult határidőkötések buzában.

Table with 6 columns: Határidő, kezdet, forgalom, zárlat, kezdet, forgalom, zárlat.

Hivatalos határidőjegyzések buzában.

Table with 6 columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Létszámoló árfolyamok.

Rozs.

Készáruüzlet rozszban: Kevés forgalom mellett az árak változatlanok.

Előfordult eladások rozszban.

Table with 6 columns: mennyiség mmázsában, ó vagy új, származás, minőség, átadási hely, ár netto 100 kg-ért, kész, vagy 3 óra.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: Ó vagy új, faj, hektoliterenkénti súly, 100 kilogrammra készpénz ára.

Raktárállomány: A közraktárban 16.400 métermáza; a nyugati pályaudvaron 11150 métermáza.

Határidőüzlet: Rozsbán úgy a tavaszi, mint az őszi határidőben gyenge forgalom volt.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Délutáni és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárlata, Leszámlás árfolyamok.

Takarmányfélék.

Készárüzlet takarmányfélékben. Zab és árpa lanyha, tengeri 5 krajczárral olcsóbb.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség méter-mázában, Ó vagy új, faj, ár, minőség, eladási hely, ár, helyi ár, készp.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Ó vagy új, faj, Hektoliterenkénti súly, 100 kg. készp.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárban 10.800 métermáza árpa, 8900 métermáza zab, 19.100 métermáza tengeri.

Határidőüzlet. Zab szilárd, tengeri további árszeszeséget tapasztalt.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Délutáni és déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, határidő, déli tőzsde zárlata, Leszámlás árfolyamok.

Gabona- és lisztforgalom.

A m. kir. közp. statisztikai hivatal az 1898. évi március hó 29. este 6 óráig Budapestre vasúton és hajón érkezett s innen elszállított gabonaküldeményekről és a budapesti fővármihatalnál előjegyzett gabona- és lisztmennyiségekről a következő kimutatást teszi közzé:

Table with columns: Az árú megnevezése, Érkezett, Elszállított, helyi forgalomba, átmeneti forgalomban.

a fővármihatalnál előjegyzetelt:

Table with columns: Az árú megnevezése, Visszkivétel céljából való behozatalra előj. mennyiség méterm.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, március 30.

A washingtoni képviselőházban és szenátusban betervezett határozati javaslatokban megcsendült harcias hang némi visszatetszést szült az európai tőzsdéken, de még az amerikaiakon is.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 382.50—381.75, Jelzálogbank 255.—255.25, Osztrák hitelrészvény 363.85—364.75.

Délutáni 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 364.40, Magyar hitelrészv. 382.25, Aranyjárdék 121.10.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1415, Közüti vasút 405.25, Villamos vasút 275.—275.50.

Díjbitosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2.—2.50 frt; 8 napra 5.50—6.—frt.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank.

Az utótőzsdén: osztrák hitelrészvény 365.—364.80—365.25, magy. hitelrészvény 382.25—382.50.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDEK.

Budapest, március 30. Szilvaüzletben csekély üzlet volt, változatlan áron. Zsírdeák irányzata lanyha, csekély forgalom mellett.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonkénti Pénz, Ár.

Budapesti vásárosarnok.

Budapest, márcz. 30. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak: szilárdak. — Baromfi-nál élénk, árak emelkedtek. — Halban csendes, árak szilárdak.

Szesz.

Budapest, március 30. Irányzat változatlan. Kontingens nyersszesz jegyzése 18.75—19.—forint.

Bécs, márcz. 30. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 19.50—19.80 forinton kelt el.

Prága, márcz. 30. Adózott tripló szesz nagyban 55.50—55.5% frton jegyezték.

Triest, márcz. 30. Kivitel szesz tartályokban szállítva 90% hektoliterenkint nagyban osztrák-magyar árú 11.75—12.50.

Berlin, márcz. 30. Szesz helyben 47.50 márká = 27.89 frt.

Stettin, márcz. 30. Szesz 70 márká fogyasztási adóval 46.70 márká = 27.41 frt.

Boroszó, márcz. 30. Szesz (50-es) pr. áprilisra 64.10 márká = 37.63 frt; szesz (70-es) pr. áprilisra 44.50 márká = 26.18 frt.

Cukor.

Prága, márcz. 30. Nyers cukor 88% cukor tartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 12.80 frt.

Hamburg, márcz. 30. Nyers cukor f. o. b. Hamburg, azonnali szállításra 8.95 márká, áprilisi szállításra 8.95 márká.

Paris, márcz. 30. Nyers cukor (88 fok) kész árú 28.50—29.—frk.

London, márcz. 30. Jávacsukor 11 1/2 shilling ártartó. Nyers cukor változatlanul ártartó. Je-

gecedett cukor szilárd. Finomított darab-cukor, jó üzlet mellett ártartó. Külföldi tört ártartó. Jegyzetelt: készára 10.10 1/2 shilling, áprilisra 10.10 1/2 sh., május-augusztusra 11.— shilling. Répacukor nyugodtan indult és ártartóan zárult. Német (88%) márcziusra 9.0 1/2 shilling, áprilisra 9.0 3/4 sh., májusra 9.2 sh., júniusra 9.2 3/4 sh., júliusra 9.3 1/2 sh., augusztusra 9.4 1/2 shilling, október-decemberre 9.3 3/4 sh. Határidőzlet: márcziusra 9.0 1/2 shilling, áprilisra 9.0 3/4 sh., májusra 9.2 sh., júniusra 9.3 sh., júliusra 9.3 3/4 sh., augusztusra 9.4 3/4 sh., október-decemberre 9.4 3/4 shilling.

Olajok.

Páris, márcz. 30. Repceolaj folyó óra 53.25 frk (= 25.07 frt); áprilisra 53.50 frk (= 25.19 frt); májustól 4 óra 54.25 frk (= 25.54 frt); 4 utolsó óra 55.— frk. (= 25.89 frt). Arak 100 kilonkint értendő. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, márcz. 30. Repceolajhelyben 50.50 márka (= 29.65 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Köln, márcz. 30. Repceolajmájusra (hordóval) 54.50 márka (= 32.— frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

London, márcz. 30. Terpentin 24.—24 1/2 sh. Repceolaj 22.— sh. Lenolaj 16.— sh. Gyzpotmagolaj 14.3—14.9 shilling.

Petroleum.

Hamburg, márcz. 30. Petroleum helyben 5.— márka = 2.93 frt.

Antwerpen, márcz. 30. Petroleum fin. helyben 15 3/8 frank = 7.28 frt.

Bréma, márcz. 30. Petroleum fin. helyben 5.10 márka = 3.99 frt.

Newyork, márcz. 30. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.75 cents, fin. petroleum Philadelphianban 5.70 cents; United Rife Line Certificated áprilisra 77.—; nyers petroleum áprilisra 6.40 cents.

London, márczius 30. Petroleum, amerikai 4 1/2 sh., orosz 4 1/2 sh.

Kávét, tea, rizs, juta, shellack.

London, márczius 30. Kávét Santos, határidő ártartó, de nyugodt. Jegyzetelt márcziusra 27.3 sh., májusra 27.6 sh., júliusra 28.— sh., szeptemberre 28.6 sh., decemberre 29.— sh. Tea: kínai finom alig keresve, indiai szilárd. Rizs: igen szilárd, és dragább. Juta: ártartó. Schellack: ártartó, de nyugodt.

Fémek.

London, márczius 30. Réz, G. M. Brände 50 3/16—50 1/16 font sterling készára és 50 3/4—51 1/4 font sterling 3 óra; best sel. 55 1/2—56 font sterling. Ón: finom, külföldi 65 1/4—65 5/8 font sterling készára és 65 11/16—66 3/16 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 1/2 font sterling; külföldi 12 11/16—12 3/4 font sterling. Horgany: külföldi 18 3/8—18 1/2 font sterling. Higany: 7.26 font sterling első- és 7.2 font sterling másodikból. Vas: A glasgowi nyersvaspiac ártartóan indult és szilárdan zárult mérsékelt üzlet mellett. Zárlatárak: 46.— sh. készára és 46.2 1/2 sh. egy óra. Cleveland 40.— sh., készára és 40.2 1/2 sh. egy óra; Hematit 49.0 1/2 shilling készára és 49.3 1/2 sh. egy óra; Middlesbrough 50.6 sh. készára és 51.— shilling egy óra. A nyersvaskészlet Glasgownban 333.264 és Middlesbroughban 44.841 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, márczius 30. A tőzsde csendes irányzattal indult, de a kontremine fedezései buzában szilárd irányzatot keltettek. Tengeri ellenben lanyha. Köttetett buza tavaszra 12.34—12.42, buza máj-jun. 12.—11.08, rozs tavaszra 8.83, zab tavaszra 6.97—6.99—6.98, tengeri május-júniusra 5.52.—5.55 forinton.

Hivatalosan jegyzetelt:

Buza tavaszra 12.41—12.42, május-júniusra 12.60—12.08, rozs tavaszra 8.82—8.84, tengeri május-júniusra 5.54—5.55, zab tavaszra 6.96—6.98 frton.

Boroszló, márcz. 30. Buza helyben 19.10 márka (= 11.21 frt) sárga. Buza helyben 19.— márka (= 11.15 frt). Rózsa helyben 14.90 márka (= 8.75 frt). Zab helyben 15.40 márka (= 9.06 frt). Tengeri helyben 12.— márka (= 7.04 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt. Hamburg, márcz. 30. Buza holsteini 187—200 márka (= 10.98—11.74 frt). Rózsa meklenburgi 140—148 márka (= 8.22—8.69 frt). Rózsa orosz 111—112 márka (= 6.51—6.57 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.70 frt.

Páris, márcz. 30. (Mégnyitás.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza apr.-ra 28.80 frank (= 13.72 frt). Buza máj-jun.-ra 28.60 frank (= 13.63 frt). Buza májustól 4 óra 27.90 frank (= 13.29 frt). Rózsa folyó óra 18.— frank (= 8.56 frt). Rózsa apr.-ra 18.10 frank (= 8.61 frt).

Rózsa máj-jun.-ra 18.10 frank (= 8.61 frt). Rózsa májustól 4 óra 17.50 frank (= 7.33 frt). Minden 100 kilonkint. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, márcz. 30. (Zárlat.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza apr.-ra 28.80 frank (= 13.77 frt). Buza május-júniusra 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza 4 óra májustól 28.— frank (= 13.34 frt).

Liverpool, márczius 30. Buza 1/8 pennyvel magasabb, liszt változatlan, tengeri 1/4 pennyvel alacsonyabb.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, márczius 30. Jóllehet Amerikából kedvező hírek érkeztek, a hangulat itt mégis javult, mivel egyes papirokban élénk vásárlások történtek. Így államvasuti részvények emelkedtek a vetések állásáról érkezett kedvezőbb jelentésekre, bányapapírok a berlini bányapiac magasabb jegyzéseire.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 363.75—364.65, Anglo-bank 160.50, Union-bank 302.25—303, Magyar jelzálogbank 255.75, Magyar hitelrészv. 381.—382.— Osztrák-magyar államvasut 339.65—341, Déli vasut 76.75, Tramway 504—507, Bustiehradi lit. B. 567—571, Alpési bánya 153.20—154.—, Rimamurányi 250—251.75, Brüxi kőszénbánya 285—286. Általános vagyonkölcsön 285—289, Magyar aranyjradék 121.25, Magyar koronajradék 99.30, Török sorsjegy 57.40—57.90, Német márka 58.77.

Dél előtt 11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 364.25, Anglo-bank 302.50, Brüxi kőszénbánya 287.50, Länderbank 221.50, Osztrák-magyar államvasut 340.75, Tramway 506.—, Alpési bánya 153.30, Rimamurányi 251.25, Májusi jradék 102.10, Töröksorsjegy 57.80.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 364.87, Magyar hitelrészvény 382.—, Länderbank 221.50, Union-bank 302.—, Anglo-bank 160.50, Bankverein 270.50, Osztr.-magy. államv. 341.75, Déli vasut 76.87, Elbevolgyi vasut 260.37, Északnyugati vasut 245.—, Alpési bánya 153.20, Rimamurányi 251.—, Fegyvergyár 305. Májusi jradék 102.12, Magyar koronajradék 99.25, Török sorsjegy 57.60, Német márka 58.76, Török dohányrészvény 133.50 forinton köttetett.

Délután 2 óra 30 perczkor jegyztek: Magyar aranyjradék 121.20, Magyar koronajradék 99.25, Tiszai kölcsönsorsjegy 141.50, Magyar földtehermentesítési kötv. 97.25, Magyar hitelrészvény 382.25, Magyar nyereségekölcsön sorsjegy 160.—, Kassza-oderbergi vasut 191.—, Magyar kereskedelmi bank 1417.—, Magyar vasuti kölcsön ezüstben 100.25, Magyar keleti vasuti állami kötvények 122.10, Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 250.50, Rimamurányi vasrészvénytársaság 250.75, 4 2/3% papírjradék 102.10, 4 2/3% ezüztjradék 102.—, Osztrák aranyjradék 122.25, Osztrák koronajradék 102.20, 1860. sorsjegyek 143.50, 1864. sorsjegyek 196.—, Osztrák hitelrészvények 204.50, Osztrák hitelrészvény 364.87, Angol-osztrák bank 161.—, Union-bank 302.50, Bécsi Bankverein 270.50, Osztrák Länderbank 221.50, Osztrák-magyar bank 919.—, Osztrák-magyar államvasut 341.75, Déli vasut 77.—, Elbevolgyi vasut 260.—, Dumagözha özasi részvény 442.—, Alpési bányarészvény 153.20, Dohányrészvény 153.—, 20 frankos 9.53 1/2. Cászári királyi vett arany 5.69, Londoni váltóár 120.50, Német bankváltó 58.75.

Bécs, márczius 30. (Utótőzsde.) A déli tőzsde zárlatá után jegyeznek: Osztrák hitelrészvény 365.50, Magyar hitelrészvény 383.—, Anglo-bank 161.50, Bankver. 270.75, Union-bank 302.50, Länderb. 221.50, Osztrák-magyar államvasut 342.25, Déli vasut 76.75, Elbevolgyi vasut 260.50, Északnyugati vasut 245.50, Török dohányrészvény 133.—, Rimamurányi vasut 251.50, Alpési bánya 153.30, Májusi jradék 102.10, Magyar koronajradék 99.25, Török sorsjegy 58.10, Német márka azonnali szállításra 58.76.

Berlin, márczius 30. Májusi jradék 102.—, Ezüztjradék 101.80, Osztrák aranyjradék 103.70, Magyar aranyjradék 103.—, Magyar koronajradék 100.—, Osztrák hitelrészvény 229.70, Osztrák-magyar államvasut 145.60, Déli vasut 33.75, Északnyugati vasut 120.50, Elbevolgyi vasut —, Bustiehradi vasut 288.—, Osztr. bankjegy 170.20, Rövid lejáratu váltó Bécsre vagy Budapestre 170.—, Rövid lejáratu váltó Párisra 80.95, Rövid lejáratu váltó Londonra 20.48 1/2, Orosz bankjegy 216.50, Olasz jradék 93.50, Laura-kohó 183.50, Harpeni 178.10, Olasz központi vasut 134.—, Török sorsjegy 115.14.

Az utótőzsdén: Osztrák hitelrészvény 229.90, Osztrák-magyar államvasut 145.75, Déli vasut 33.60, Magyar aranyjradék 103.—, Disconto-társaság 201.60.

Frankfurt, márczius 30. (Zárlat.) 4 2/3% papírjradék 86.40, 4 2/3% ezüztjradék 86.40, 4% osztrák aranyjradék 103.50, 4% magyar aranyjradék 102.60, magyar koronajradék 100.05, osztr. hitelrészvény 309.—, osztr.-magyar bank 786.—,

osztr.-magy. államvasut 294.50, déli vasut 68.37, bécsi váltóár 169.95, londoni váltóár 20.485, párisi váltóár 80.975, bécsi bankverein 229.37, villamos részvény 137.70, alpési bányarészvény 129.90, 3% magyar aranykölcsön 91.10. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, márcz. 30. (Utótőzsde.) Osztr. hitelrészvény 309.—, osztrák-magyar államvasut 294.87, déli vasut 68.37.

Hamburg, márczius 30. (Zárlat.) 4 2/3% ezüztjradék 86.40, osztrák hitelrészvény 309.50, osztrák-magyar államvasut 734.50, déli vasut 163.—, olasz jradék 93.80, 4% osztr. aranyj. 103.40, 4% os magyar aranyjradék 103.10. Az irányzat szilárd.

Páris, márczius 30. Uj 3% francia jradék 102.67, 3% os francia jradék 103.40, 3 1/2% francia jradék 107.20, Osztrák-magyar államvasut 733.—, Länderbank 491.—, Osztrák aranyjradék 105.—, Déli vasuti elsőbbség 392.—, Alpési bánya 334.—, Török dohányrészvény 288.—, Török sorsjegy 108.50, Olasz jradék 93.80, Spanyol kölcsön 53.12, Meridional 679.—, Otomanbank 650.—, Rio Tinto 736.—, Debeers 690.50, Eastland 107.50, Chartered 69.50, Randfontein 39.25.

London, márczius 30. (Zárlat.) Angol consolok 111.25, déli vasut 7.50, spanyol jradék 52 3/8, olasz jradék 92.75, 4% magy. aranyjradék 101.75, 4% rupia 62 1/2, Canada pacificvasut 84.50, leszámítolási kamatlab 3.—, ezüst 25 1/2, bécsi váltóár 12.17. Az irányzat szilárd.

New-York, márczius 30. Ezüst 55.25.

Frankfurt, márczius 30. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 309.75, Osztrák-magyar államvasut 294.50. Az irányzat szilárd.

IDŐJÁRAS.

A m. kir. meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1898. márczius 30-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm., Állomások, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Csapadék mm. Lists various weather stations and their readings.

A depresszió két részre vált szét, melyek közül az egyik az angolfrancia partvidéket érinti, a másik pedig Európa közepét borítja. Keleten a magas nyomás mindinkább gyengül. Közép-Európában az idő enyhébb és borultabb lett. Eső előfordult egyes tájakon és pedig leggyakrabban a genouai és adriai öböl környékén. Hazánkban a hőmérséklet érezhetően emelkedett. Tegnap szóróvályonosan volt gyege eső, ma reggel pedig a tengerparton, a Dunántúl és Horvátországban általános esőzés állott be. Változóköny, enyhe idő várható, esőhajlammal.

VIZALLÁS.

— Márczius 30-án. —

Table with columns: Folyó, Vízméret, Vizállás reggel, Áradás v. apadás, Folyó, Vízméret, Vizállás reggel, Áradás v. apadás. Lists river levels and tides for various locations.

Felelős szerkesztő: Liposey Ádám.

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. márczius 30-án.

Main table containing financial data for various categories: I. Államadósság (Hungarian state debt), II. Más közkölcsönök (Other public loans), III. Záloglevelek és kölcsönkötvények (Mortgage bonds and loan certificates), IV. Elsőbbségi kötvények (Priority bonds), V. Bankok részvényei (Bank shares), VI. Takarékp. részvényei (Savings bank shares), VII. Biztosító-társ részv. (Insurance company shares), VIII. Gőzmalom részv. (Steam mill shares), IX. Bányák és téglagy. r. (Mines and brickworks), X. Vasművek és gépgy. r. (Ironworks and machinery), XI. Könyvnyomdák r. (Printing houses), XII. Különléle vált. részv. (Foreign exchange shares), XIII. Közleked. vált. részv. (Transportation shares), XIV. Sorsjegyek (Lottery tickets), XV. Pénzjegyek (Banknotes), XVI. Váltók árfolyamai (Exchange rates), XVII. Határidőre kötött értékp. (Forward contracts), and Leszámloló árfolyamok (Settlement rates).

MINDENFÉLE

Egy száműzött levelet. **Bariatinszky Michailovics Péternek**, a Szibériába hurcolt orvosnak negyedik levele jegyességhez, **Kolczov Petrovna Olgához** Szent-Pétervárra.

T o m s z k mellett, 1895. december 8.

Drága jegyese, Petrovna Olga!

Szomorú napom van ma, a rendesnél is szomorubb; Istenben boldogult édes jó anyám halálának évforduló napja. Ezen a napon, tizenöt év óta, minden esztendőben elmentem Moszkvába; anyám sírján imádkoztam sokáig és megkönnyült tőle a lelkem. Most még oda sem mehetek. Szegény, jó anyám és mellette pihenő atyám, ha tudtátok volna, hogy milyen sors éri fiatokat! Nem tudom, lesz-e ott ma valaki a sírjuknál!

Keserves dolog, Petrovna Olga, ha az ember mindenkitől el van szakítva, akit szeret. Azoktól is, akik élnek és azoktól is, akiket már eltemetett. Oh, drága Petrovna Olgám, de messze estem tőletek! Esténként, mikor pihenőre térek, gondolatban mindig ott vagyok közöttetek. Magam előtt látom Ivanovna Pulcheria szigorú, de jóságos arcát, a kis Petrovna Zsófiát és Petrovna Katát, az aranyos apróságokat. És aztán téged, téged, akit mindeneknél jobban szeretek és akinek szavai most is fülembe hangzanak és jóleső melegséggel töltik el lelkemet. Istenem, ha még egyszer köztetek lehetnék!

Mire a leveletem megkapjátok, már beköszöntött a karácsony ünnepe. Milyen karácsonyok lesz az idén? Nem olyan, mint eddig volt! A gyertyákat meggyújtjátok most is. Ajándékok is lesznek alatta bizonyára, de az öröm, a kedv, amely azelőtt elárasztotta körülöttem, az nincs többé. Igyekeztek valahogy elfelejteni, hogy én nem vagyok ott. Vagy gondoljátok, hogy magam jószántából vagyok tőletek távol. Gondoljátok akármit, csak felejtkeztek el rólam, hogy legalább ez az egy estétek legyen boldog és vidám. Az én karácsonyom, tudom, hogy boldog lesz. Köztetek leszek úgy, mint máskor, elviszem apró ajándékaimat mindötöknek és egyáltalán semmi különbség sem lesz a régi és az ideai karácsonyok közt. Csak az, hogy a mostanit csak megálmolni fogom.

Írj valami ujságot, drága Olgám, szeretett hazámból. Mi történik mindenfelé? A Néva, a Nevszky-prospekt, a Vaszily Osztrov, a Sándor-tér, mind olyan még mint volt? Honvágy lepelt meg, erős honvágy. Hogy újra megláthatnám szép hazámnak tájait, hogy újra bolyonghatnék benne a Krimtől Finnorszáig és a Balti tengertől az Uralig. Szabadság, szabadság! amíg részem volt belőle, észre sem vettem, és most, hogy rab vagyok, elpedek érte! Ünnepejétek boldogan szent karácsony napját és ne gondoljátok a szerencsétlen

Michailovics Péterre.

Alapos gyanu. N ő: Tetszik-e neked az új cseléd?

F é r j: Nagyon meg vagyok vele elégedve.
N ő: Gyanítottam. Fel is mondtam neki.

Magyar tisztet a dahomeji királynál. A „Donau” osztrák-magyar korvet, mely 1897-ben tengeri hadapródokkal nagy tengerentúli utra indult, a Martinique-szigeten levő Port-au-Prince kikötőbe érkezett. A hajó tisztjei fölkerestek egy detronizált szerencsén uralkodót, aki annak idején sok bajt okozott a francziáknak. Ez az uralkodó az amazónok birodalmának, Dahomejnek királya, Behanzin volt. — Behanzin hatalmas, óriás alak, erőlyes arccal a királyhoz illő tartással; az osztrák-magyar tiszteteket nagyon barátságosan fogadta ablaktalan nagy szobájában, melyben feleségével és gyermekeivel együtt lakik. Behanzin kezét fogott minden egyes tiszttel, az asszonyok és gyermekek pedig meghajtották magukat előttük. Behanzin azt mondta, hogy sok szépet hallott Budapestről és Bécsről és sajnálja, hogy ezt a két várost nem látogathatja meg. Az osztrák-magyar monarchiáról nagyon helyes fogalmai vannak és tudja, hogy a két független országnak közös uralkodója van. A királyi lakás egyetlen díszes Jozefin francia császárné arcképe. Behanzin türelemmel és odaadással viseli el fogságát; tudja, hogy az új dinasztiát, melyet a francziák a

dahomeji trónra ültettek, nagyon szeretik és nem is gondol arra, hogy országába valaha vissrajuthasson. A király rendkívül megörült, mikor a Donau zenekara lakása elé vonult és ott játszott a egész családjával kiment a kapu elé és ott hallgatta a zenészek játékát. A zenészek először német darabokat, kerengőket és polkákat játszottak, de aztán magyar nótákra gyújtottak, melyek leírhatlan lelkesedést kellettek a volt afrikai király udvarában. Behanzin könyezett és sorra megcsókolta a muzikusokat, az asszonyok ugráltak, a gyermekek tapsoltak és tomboltak örömben és sehogy sem akarták a zenészeket elereszteni. A karmesternek meg kellett ígérnie, hogy egy év múlva vissza fog jönni Port-au-Princebe.

Méltó indokolás. X. Én legszigorúbban a kenyértolvajokat büntetném meg.

Y. Igazán! Ön nagyon kegyetlen.

X. A viláért sem, csak pék vagyok.

Kettős kérdés. Dumas papa, kiről köztudat, hogy nem mind ő írta az általa aláírt műveket, azt kérdezte fiától:

— Olvastad az utolsó könyvem?

Dumas fiú:

— Én igen, de te olvastad-e?

A csók.

K i s h e g y i ur, egy többszörös milliomos, halálosan szerelmes volt egy nagykereskedő barátjának fiatal, bájos feleségébe. Minden alkalmat megragadott, hogy a közelébe juthasson, de a fiatal asszony a nyájas mosolynál nem akart tovább menni. Egyszer, délelőtt becsönget hozzá Kishegyi ur. Az asszony kissé furcsának találta a kora délelőtti látogatást, de nem tett rá semmi megjegyzést sem és bement vendégével a szalonba. Alig ülnek ott egy-két percig, Kishegyi ur fölgrík és odaveti magát az asszony lábai elé.

— Csak egy csókot, nagyságos asszonyom, csak egy csókot, könyörgöm!

— De az Istenért, mit gondol Kishegyi ur!

— Csak egyet, egyellenegyvet, nagyságos asszonyom! Elepedek egy csókjáért!

— Nem lehet, nem lehet!

— Semmi áron?

— Áron! Az ár szó megkapta az asszony figyelmét.

— De igen. Ha ötszáz forintot ad annak a szegény gyermekeknek segítő egyesületnek, amelynek elnöke vagyok.

— Áll az alku?

— Áll.

— Becsületszóra?

— Becsületszóra.

— Jó. Tíz perc múlva itt leszek a pénzzel.

II.

— Elhoztam az ötszáz forintot. Méltóztassék, nagyságos asszonyom.

— Nos, jó. Hát csókoljon meg. És feléje tartotta szép, piros kis száját.

A férfi szenvedélyesen nyomta az engedélyezett csókot a szép asszony szájára, aztán beszélgettek egy keveset. Kishegyi ur nemsokára kezét csókolta és elment.

III.

— Kedves barátom, az ötszáz forintra nem volt szükségem. Elmenőben fölvittem a feleségemnek és neki — átadtam. Köszönöm. Szeryusz!

IV.

Délben, míg a felesége a kabátját lesegítette, megszólal a férj:

— Kishegyi itt volt?

Az asszony holtápadtra válik és sári hangon suttoja:

— Igen.

— Adott neked ötszáz forintot?

— Végem van! Gondolta a szegény asszony.

— Tudod, eljött hozzám, hogy momentán szüksége van ötszáz forintra és nem akar azért hazamenni, de aztán még sem kellett neki, hát visszaadta.

Az asszony megkönnyebült lélegzett föl:

— Igen, igen, itt van a pénz nálam. Tessék, kedvesem.

AZ ÚJ ZRINYIÁSZ.

(Politikai és társadalmi tréfás rajz.)

Írta: MIKSZÁTH KÁLMÁN. (33)

Ilyen irgalmatlanra fordult meg a hangulat Zrinyiek ellen. Hol vannak a lelkes éljenek, melyekkel egy év előtt fogadták őket? Hol van a történelem, hogy felütnék ilyenkor — ha méregbe akarnak jönni? Hol van a Párka, aki eddig fogta a láthatatlan guzsalyt és szötte le a még hátralevő szöszből a Zrinyi életfonalát? — Valami rut boszorkányhoz kerülhetett a guzsaly s förtelmes nyálával nedvesíti az arany kendert. Minden rossz szul ment. A bank is. Új és új veszteségek érték.

Már magukban az alapszabályokban bent volt a végzetes hiba. Nagyon liberálisak voltak. Ostobaság például, hogy a biztosítás érvényét fentartották öngyilkosság esetére is. Ki az ördög látott ilyet? Egy ur, aki a „Magyar Földhitelintézet”-nél levő hatszázezer forintos jelzálog-kölcsönét az „Első Magyar Földtehermentesítő Bank- és Biztosító-Intézet” által konvertáltatta, az első negyedévi részletfizetés után főbelötte magát. Az e fajta kellemetlenségekhez járult Zrinyi költekezése és gavallérsága.

Minden rokonszenves embernek megadta a kölcsönt, ha hozzá fordult s olyan erőszakos volt a szakértő igazgatókkal szemben, hogy nem tűrt ellentmondást; hiába figyelmeztették, hogy az illető el van adósodva és hogy a pénz veszélyeztetve van.

— Nagyon becsületes arcza van — mondta ilyenkor roppant kurtán. — Megadandó.

Ami az ő szükségleteit illeti, nemcsak a nagyuri élet, Boborné divatszámját emésztettek fel roppant pénzt, hanem egyik excentrikus szenvedélye fegyverek, nyergek, puskák szerzése. Erről nem birt leszokni. Mintha még folyton hadba készülődne. Ha hallotta, hogy valahol Woolwichben vagy Amsterdamban remek pengéjű kardokat vagy pompás nyergeket csinálnak, tüstént rendelt belőlük két-háromszáz darabot. Ha szemére vetették, hogy minek az, hát vállat vont: „Bizony, magam se tudom, csak úgy szokásból rendeltem.”

A pénzt annyiba nézte, mint a pozdorját s a legnagyobb könnyűvérűséggel szedte ki az ezreket a bankból, helyettesítvén azokat a váltóival. Azt hitte, hogy az egyik papír, amit ő ott hagyott és aláírt, éppen annyit ér, mint a másik papír, amit kivett s amiért mindenféle szükségleteit kielégítik a boltokban. Csudálta is emiatt, kivált eleinte, a boltosokat. De a váltó természete sohase ment a fejébe: hogy miért legyen az nagyobb kötelezettség, ha valaki egy kisebb papirosra írja a nevét, egy tenyérnyi skartetára, mint ha egy nagyobb papirosra, melyben világosan és körülmenyesen van elmondva minden?

A rossz idővel kedve is rossz lett Zrinyinek. A sok savanyu pofa, a sok jóslás, az elégedetlen hangok kihozták sodrából. A részvényesek zugolódtak, fenyegetőztek és süggették a közgyűlést.

A saját tisztviselői is aggodalmasan, ijedten jártak-keltek a bureau-ikban. Zrinyi Mór megmondta a szemébe:

— No, a közgyűlés! Lesz ám itt nagy hadd el hadd. Bizony, nem szeretnék a méltóságod bőrben lenni.

Ejh, ez már mégis sok! Zrinyi Mór nem szeretne a Zrinyi Miklós bőrben lenni. Hasadj meg anyaföld és nyeld vissza a szegény Zrinyi Miklóst!

Nem mult el nap, hogy valamelyik rész-

vényes fel ne jöjjön nyoszörögni, szemrehányásokat tenni, fenyegetni, hogy így lesz, úgy lesz. Nagy baj lesz a közgyűlésen.

Csak a becsületes Rózer jött mindig egyformán, nyájasan, tiszteletteljesen, alázatosan, és bár угyszólván egész vagyona a bank részvényeiben uszott, mégis csak az ebédjeire gondolt, minden lezajlott ebéd után a következő ebédre, amelyik még szebb, még kedélyesebb, még előkelőbb lesz.

— A feleségem születésnapja lesz vasárnap.

— Eljövünk — felelé Zrinyi.

— Nagyon, nagyon köszönöm, nagyon boldog vagyok, de . . .

— Mi a baj, kedves tanácsos ur?

— Nem is merem előhozni, pedig méltóságodtól függ, egyetlen szavától és . . .

— Csak ki vele bátran.

— Hát tetszik tudni, milyenek az asszonyok. A Krisztina . . a feleségem . . mindeniknek hosszú a haja, rövid az esze . . de restelem . . becsületesemre restelem . . Tatán meg se mondom.

És szégyenlősen nyomorgatta kezében a czilinderét (mert czilindert viselt, mióta királyi tanácsos lett).

— Ej hát legyen bizalmas, Rózer bácsi.

— Egy minisztert szeretne a Krisztina — böfentette ki egyszerre, mint aki valami pilulát vesz be, egyet nyel és igen csodálkozik, hogy már megtörtént.

Zrinyi sok baja közt se állta meg nevetés nélkül.

— No majd próbálok keríteni egyet a kisebbjéből.

— Nem bánom én, vagyis nem bánja a Krisztina, ha olyan lesz is, mint a kis ujjam. De hogy mondhasza . . . Hisz tetszik tudni . . .

De az ilyen derült mozzanatok már igen ritkák voltak. Csupa bosszuság érte reggeltől estig. Monte-Carloból sürgőnyt kapott Bobor ezredestől, hogy minden pénzét eljátszotta, ha nem küld neki visszavonja a válópórt s követeli a feleségét. A hollandi alapítók is kellemetlen leveleket írkáltak, már oda is eljutottak a rossz hírek és sürgették a közgyűlést. A szabadelvű klubban, a kaszinóban, ahová csak a lábát betette, mindenütt figyelmeztették bizalmasan, jelentőségteljesen a barátai.

— Nagyon megfognak támadni a közgyűlésen. Elejét kellene venni.

Persze, elejét kellene venni. Erre ő is gondolt. Igen, igen, elejét veszem.

S amint kitűzték végre a közgyűlés napját (tizenhat hónapig tartott az első üzleti év), Zrinyi gyakran zárkózott be szobájába és leveleket írt, néha órákig. Mäskor Radován diák végezte az íyet, most Radován diákot se avatta be.

De az látta később a horitékokról, hogy a vitézeinek szólnak a levelek, akik szétszéledtek azóta különféle polgári foglalkozásokba, az ország minden részébe.

Ez így tartott vagy négy-öt napig, aztán egyszerre megint a régi nyugodt Zrinyi lett, járt, kelt ruganyosan, vidáman, de volt benne valami zárkózottság. Látszott, hogy titkol, vagy előkészít valamit.

A közgyűlés előtti estén néhány hivatalnok bent maradt a bank helyiségeiben, hogy mindenáron elkészítsék a szükséges iratokat, nyers mérleget, könyveket, számadásokat, ha reggelig kell is dolgozniok. Zrinyi hazakergette őket.

— Az igazgató ur rendelte — mondák — mert hogy sürgős a munka.

— En pedig azt parancsolom, hogy menjenek haza.

— De kérem alásan, az iratok.

— Irka-firkákra nem lesz szükség — felelte Zrinyi kurtán.

Azok eltávoztak és a fejüket csóválták, de persze csak ott künn a lépcsőn.

Zrinyi Mör beszélt, hogy éjféltkor egy jourhól ment haza a feleségével a bankpalota mellett, kivilágítva látta az összes helyiségeket — de fel se tűnt neki akkor a dolog s épen nem vont le más következtetéseket, minthogy a hivatalnokok végzik most már lóhalálba a közgyűlés elé sürgősen szükséges előterjesztéseket.

Reggel aztán megnyílt a várva-várt közgyűlés, délelőtt 10 órakor. A nagy tanácskozási teremben gyűltek össze a részvényesek, ott voltak az alapító hollandusok, a bécsiek és a harcziás lipótvárosiak. Ott volt mindenki. A pesti ember elmegy a pokolba is, ha egy kis botránnyra van kilátás. Ott voltak a lapok közgazdasági rovatvezetői és a riporterek. Sőt egy pár kaszinói alak is bekukkantott csupa paszsióból. Azok közül, akik gyönyörködnek az akasztásokban.

Mélyseges esőnd volt a teremben, nem az a rendes vidám, élénk, keleti gesztusokkal kísért! zsongás-bongás, mely az elújta gyűléseken szokott lenni, hanem esőnd, minő a vihar előtt van a tengeren. A sápadt arcokon, a mérges tekinteteken és a vonagló ideges ajkakon észre lehetett venni az elfojtott indulatokat.

Az asztalfőn Zrinyi ült a nagy, hatalmas csillár alatt, melynek kristályfütyegőin lilaszínekben hányta-vetette magát az ablak zöld redőnyein beszűrődött napsugár. Nyugodtan ült ott, mint egy oroszlán, aki emészt. Egy ív papír volt előtte, a finom ezüst csengetyű, egy czeruza és a hanyagul odadobott téglaszinű keztyűi.

A papirosról nagyuri pongyolasággal olvasta le a néhány szót, amivel az ülést megnyitottak nyilvánítá. Aztán felolvasta az egyik igazgató az évi jelentést. Az hosszú, unalmas dolog volt, alig lehetett a végét bevárni. Számok, számok és mindég számok.

A mellette ülő Patacsics mogorván szegezte le fejét s nagy ökleivel az asztalra dönt, míg ellenben a másik oldalon Alapi szinte besülyedt zsölléjébe s apró szemei gunyosan kémlelték a részvényesek arczát.

— Halljuk, halljuk! — hangzott minden oldalról.

— Kólmark az egész! — orditá egy hang, mire derűtség támadt és zagyva lármá.

Ezek a szavak csak Zrinyinek voltak olyan unalmasak, holtak és némák. A részvényeseknek éltek azok s mint gonosz manók, faunok és koboldok ugráltak, sipoltak és ingerkedtek velük.

Egy-egy helyen kitört az ingerültség.

— Schwindli!

— Gyönyörű wirtschaft.

Zrinyi csak ült csendesen, mozdulatlanul, mintha köből lett volna.

Az egyik igazgató, bizonyos Pollacsek K. F., áthajlott az asztalón:

— Kegyeskedjék csöngetni.

De csak a kezével intett annak a bizonyos Pollacsek urnak és nem csengetett. Hagyta, hadd kiabáljanak, hadd piszkolódjanak, hadd teljék az ürömpohár.

Aztán bevégeződött az évi jelentés. Tizen is beszélni akartak. Harmincz-negyven hadonászó kéz jelentkezett.

Legelőbb jutott szóhoz egy jóltáplált ur, olyan képe volt, mint egy maccesz, kerek, fehér, buczkás és amint beszélt, Zrinyi Miklóst tá-

madva és feltűzelve magát, a nyála szétfreccgett a körülötte állókra.

Zajos helyes-ek és úgy van-ok zúgtak fel minden gorombaságnál. Bravó! Bravó! Ez csak villanyozta az ipsét s mint egykor a vakmerő Ikarus, egyre merészebben kezdett röpülni. Elősorolta az elnök-igazgató összes visszaéléseit, erőszakos természetét, mellyel szemben nem érvényesülhettek a bank némi intelligenciával bíró egyedei (sic!), a zabolázatlan tékozlás ördöge korlátlanul üzte gyalázatos orgiáit — s ekkor elkapatva a felhangzó tapsoktól, felkiáltott:

— Még a szerelmet is a mi pénzünkön vette.

Zrinyi nagy flegmával és nagy méltósággal odaszólt Radovánnak:

— Ugorj fel, diák, és üsd pofon!

Radován diák szó nélkül felpattant és nyakoncserdítette a szónokot. Óriási zaj keletkezett erre s egy örült chaosz. Mint a darazsak, sziszegve rohantak Radovánra, székét feldöntve, czilindert megroppantva, emberi lábat megtaposva, esernyők és botok villantak elő.

Zrinyi Miklós megragadta e pillanatban a csengetyűt és meglóbázta nagy erővel; élesen szólt, mint egy harang.

Ez volt a jel.

Egyszerre szétpattantak háromfelül a tanácssterembe szolgáló szárnyasajtók és omlottak be rajtuk kivont, villogó kardokkal a Zrinyi katonái, kik hívó szavára az éjjel összegyűltek az ország minden részéből.

— Jézus! Jézus! Jézus! kiálták és elkezdték a részvényeseket kaszabolni.

Leirhatatlan jelenet következett. Hörgés, ordítás, jajveszék. A vér patakzott a teremben és befröcsögte a falakat és az asztal zöld posztóját. Némelyek felmásztak a szekrények tetejére, mások leborultak Zrinyi lábai elé és kegyelemért rimázkodtak. A legtöbben az ajtókijáratokhoz törekedtek s ha sebesülten is, igyekeztek menekülni; az egyik részvényes berugta a kályhát és azon bujt ki. Egy másik föltépte az ablakot és kikiáltott az utcára:

— Policzáj! Policzáj!

* * *

Az esti lapok hosszadalmasan leírva hozták a hajmeresztő véres eseményt, némelyik különkiadásban. Huszonnyolcz sebesülés történt és ebből hat súlyos eset, halállal csupán egy végződött. A sértegető szónokot felkoncolták.

Az egész város elszörnyűködve, méltó igazgatóságban töltötte a napot, hibáztatva a rendőrséget, mely nem vette észre, hogy Zrinyi összevonta hadait a vidékről, felfegyverezte, kiruházta, betanította s mindezt titokban. Mocsokolták a kormányt, mely mindent eltűrt Zrinyinek, sőt ő adta neki a szarvakat.

Az éji órákban azonban jöttek a csillapító hírek. Hogy a rendőrség az ügyesség megkeresésére letartóztatta Zrinyit, mikor a kaszinóba hajtattott, nyolcz rendőr vetette rá magát a száguldó lovakra. Több elfogatások is történtek. Patacsics, Alapi, Radován diák, Juranics, Lőrincz, hasonlóan letartóztattak és Zrinyivel együtt a gyűjtőfogházban várják, míg a vizsgálóbíró elkezd a kihallgatásokat. Zrinyi hadai azonban még mindig szabadon vannak a banképületben és a rendőrség elégtelen elfogatásukra, mert véres ütözötté fajulhatna a dolog, minél fogva erre a célra még az éj folyamán elegendő számú katonaságot fog a belügyminiszter requirálni.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, csütörtök, 1898. március 31-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Eri Mária 72. Havi bérlet 24.

Folt, amely tisztít

Dráma 4 felvonásban. Írta: Eche-garay József. A spanyol seregetől fordította: Fathy Karolyi.

Személyek:

Mahide P. Márkus
Enriqueta Maróthy
Doña Helvy
Dolores Keczei I.
Fernando Minalyi
Don Justo Beresényi
Don Lorenzo Császár
Julio Ivánfi
Isolda Nárczicz

Kezdet 7 órakor.

1. GY. KIR. OPERAHÁZ.

Bérletszűnet 10. szám.

Rigoletto.

4 felvonásban. Zenéjét Verdi. Szövegét írta Fordította Nádaskay Lajos.

Személyek:

hercege Perotti
Varady
Blätterbauer
Szendrői
Hilgermann
Ney D.
Dálnoki
Ney B.

Utána:

i keringő.

zen. Szövegét írta s Gaul F. Zenéjét írta Bayer J.
7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Komáromi M. asszony mint vendég

Aranylakodalm.
1848—1898.

Látványos alkalmi játék nyolc képből, dalokkal és táncokkal. Írták: Beöthy László és Rákosi Viktor. Zenéjét összeállította: Fekete J.

Személyek:

Koltay Jenő Molnár L.
Katalin Hettyey A.
Béla Bessenyei
Nyárády Szentmiklósy
Howard Szilágyi V.
Tarnay Ákos Iványi A.
Emerenzia Szilassy
Tábornok Ádám L.
Segédizást Károly
Borisza Komáromi

Kezdet 7 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

NPÉSZÍNHÁZ.

Blaha Lujza asszony mint vendég.

1848.

(Hadak útja).

Látványos, zenés szízmű, előjátékkal. Itt képből. A népszínházi bizottság megbízásából írta és zenéjét szerlette Verő György. A nyitány, mely a népszínházi bizottság által hirdettet pályázaton első díjat nyert. Írta és vezényli Barna Istv.

Személyek:

Petőfi Sándor Lubinsky
Vasvári Pal Szerdahelyi
Inyói József Várnai I.
Zakár Gergely Kenedi
Egy ur hölgy Bartfalvi M.
Egy polgár Ujvári
Egy hölgy Lukacsy
Gróf Balhány Ferenczy
Gróf Széchenyi Lendvai
Kossuth Szirmai
Dankó Mózes Horváth V.
Debor Sziposné
György Szirmai
Laszko Raskó
Eszter Blaha L.
Pistike Gyúri
Batta János Kiss M.
Antos plébános Szabó A.

Kezdet 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

646. szám. 646. szám.

Cadillac

káromkodásai.

Vígjáték 1 felvonásban. Írta: Pierre Berton. Ford: Kertész.

Személyek:

Cadillac Gál
Meyran gróf László L.
Inas Kama

Utána:

A nőszabó

Béhatat 2 felvonásban. Írta Feydeau G. Ford: Komor Gy.

Személyek:

Moufneaux Góth
Yvonne Kabát
Aigrevillanó Hunyadi
Aubin Gál
Susanne Deib
Cassinet Balassa
Róza Varsányi
Pompenette Pécsi
D'Herblayné Berzei
Ethenne Szendrői

Kezdet 11 9 órakor.

Színházi műsorok a 20. oldalon.

A József-körut és Baross-utca sarkán lévő

„Commerce” kávéházamban

naponként

Dankó Gábor

15 tagból álló világhírű zenekara játszik. Számos látogatást kér kiváló sikerrel

Káldor Zsigmond.

A világhírű

CHICAGO-kerékpár

raktára oszák

BUDAPESTEN,

VII. kerület,

Erzsébet-körut 19. sz.

Perl és Löwinger.

Részletfizetésre is kapható.

Képes árjegyzék 10 kr. postabélyeg bekládása ellenében káldetik.

BEM-PETŐFI.

Nagy körkép a szabadságharcból.

Festette: Vágó, Styka, Spányi.

Látható reggel 9 óratól, este 7 óráig.

Árta-ut 70. Városliget.

Belépő-díj 50 kr.

Kedden, április 5-én, este 7 1/2 órakor, a „Royal szálloda” termében

Schrödter Frigyes

dalestélye.

Jegyek a „Harmonia” zenemű- és zongora-kereskedésben kaphatók.

WEKERLE kávéház

VII., Kerepesi-ut 70. szám.

898. március hó 1-től kezdve minden este magyar népdal- és zene-előadások

DANKÓ PISTA

országos híres dalszöveg- és zenevezető igazgatója alatt 16 tagból álló társulata.

6—17. a műsorba a következő hazafias dalok vannak főlve: 11. Hymnus. 2. Sir a Tisza sir a Duna (Ne sirj, ne sirj). 3. Talpra magyar, szavalt. 4. Kitaron reszkető karom.

12—1 óráig HORVATH TONI hírneves zenekara hangversenyet Tömeges látogatásért eszedik hazafias tisztelettel

szabad bemenet!! Tepli József, kávé.

Kőbányai Király Sörfőző

részvénytársaság.

Alapítke: 4,800.000 korona. Telefon: 61—50.

Maláta-sör.

Bajor módra készült ezen legjobb sörgyártmányunk arra van hivatva, hogy az e nemű külföldi árukat kiszorítsa.

Kellemes zamata miatt kedvelt **üdítő ital és gyógyhatásánál fogva** a legelső orvosi szaktekintélyek melegen ajánlják: különösen **dr. Korányi Frigyes** és **dr. Kóttli Károly** egyetemi tanár urak tanúsítják, hogy ezen sör sikeresen használhatóan bizonyult. Idegbajokban, vérszegénység-nél, emésztési zavaroknál, gyengeségnél maláta sörünk valóságos gyógyszer.

Árak vidékre.

Nagy láda: 50 kis palack 6 frt, betét 4 frt, összesen 10 frt. — Kis láda: 30 kis palack 3 frt., betét 2 frt, összesen 5 frt budapesti vasúti állomásra szállítva utánvétellel.

Hónapokig eltartható. A ládákért és palackokért adandó 4 frt, illetve 2 frt betétet — azoknak hármentes visszaszolgáltatjuk. **Megrendeléseket elfogadjuk:** Gyári irodánk Kőbányán. Városi irodánk: VII., Kertész-u. 40. és vidéki raktárosaink. **Budapestben kapható minden nagyobb fűszerkereskedésben és poharanként a Quisiana buffetben Váci-körut 12.**

Kőbányai Király Sörfőző részvénytársaság.

BLICKENS DERFER

amer. gyors-írógép (klaviatur rendszer, mint a Remington, Hammond, Yost) a legújabb. A létező összes rendszereket felülmúlja tartósság és megbízható gyors munka tekintetében. Egyszerű, romolhatlan szerkezet. Nincs festékszalagja. Írása látható. 60%-al olcsóbb,

SCHULHOF GYULA

V. ker., Váci-körut 80. sz.

Ne vásároljon a május hó 11-én megtartandó háziorvosi orvostály sorozattal, mielőtt az orvostályorvostályok aközönny érdekelében írt könyveiket Necht bankháztól Budapest. 11. ferencz térben meg nem kaphatja, melyhez igazán bár kinek ingyen és portmentesen kiküldi.

Tapéták.

Valóban legolcsóbb és legjobb be- vásárlási forrás

Berkán Gyula

Bajnok-utca 23. sz.

Bel- és külföldi tapéták minden minőségben. Átvételnek épületek, szállodák, kávéházak és lakások helyben és vidéken. Minden tapéta elismert külföldi ízléssel dekoráltatik. A felkészítés munkálatok tartósságáért minden költségesszerint nyújtatik. 595

Butort

nagy választékban, asztalos, kárpitozott és szalon-berendezéseket eladok üzletem felosztása miatt gyári árbán.

Budapesti asztalos és kárpitos

butorcsarnok,

VII. ker., Dohány-utca 2. sz. I. em.

URADALMAK,

valamint

nagybirtokosok

20.000 frtot meghaladó összegekben, igen előnyös feltételek mellett kaphatnak

törlesztéses kölcsönt

— második helyre. —

Levelek, amelyekben megemlítre legyen, hogy mely intézet-től, mely feltételek mellett, mily összegű kölcsön van elad helyen bekebelezve. **Kártya:ani pénz** crimen e lap kiadó-hivatalába intézendők. Úgyanők kizárva.

A Magyar

Asphalt-részvénytársaság

Budapest, Andrássy-ut 30. sz

elváallja jótállás mellett, leg-olcsóbban 597

Aszfalt-burkolatok

fektetését és nedves lakások, pinccék stb. gyökereit azarázza tételét.

TELEFON. 74

Elsőrangú

szabónő

ajánlikozik a n. é. hölgyközönségnek.

Heim Irén

BUDAPEST, Csengery-utca 62/a. sz.

Finom női fehérneműket és

menyasszonyi kelengyékét

jutányos árbán, legnagyobb választékban ajánl

Kanitz Ferencz és Tsa

szepességi vászon raktára

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Felhívás

a n. é. butorvásárló közönséghez!

Az elmúlt őrzi és téli idény alatt sikerülven olcsóbb előállítású és mellett nagy mennyiségű előrendő anyagból készült **szilárd asztalos- és kárpitozott butort** a mai kor igényeinek megfelelően elkészítették, a miért is azokkellemes hely-zeben vagyunk, hogy rendkívüli jutányos áron szolgálhatjuk ki t. vevőinket, míg ezen készletünk tart. 667

Patyi Testvérek 16- és székvárosi asztalos és kárpitos butortelep.

VIII., Kerepesi-ut 9/A. földszint és I. emelet.

Eladás csak készfizetés mellett.

